

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	15.12.2007
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2007
Avaldamismärge:	

Vabariigi Valitsuse seadus

Vastu võetud 13.12.1995
[RT I 1995, 94, 1628](#)
 jõustumine 01.01.1996

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
26.06.1996	RT I 1996, 49, 953	26.07.1996
11.12.1996	RT I 1996, 88, 1560	01.01.1997
19.03.1997	RT I 1997, 29, 447	25.04.1997
19.05.1997	RT I 1997, 40, 622	06.06.1997
11.06.1997	RT I 1997, 52, 833	01.01.1998
18.09.1997	RT I 1997, 73, 1200	26.10.1997
22.10.1997	RT I 1997, 81, 1361	01.01.1998
23.10.1997	RT I 1997, 81, 1362	01.03.1998
19.11.1997	RT I 1997, 87, 1468	21.12.1997
25.02.1998	RT I 1998, 28, 356	30.03.1998
25.03.1998	RT I 1998, 36, 552	01.05.1998
21.04.1998	RT I 1998, 40, 614	23.05.1998
25.11.1998	RT I 1998, 107, 1762	21.12.1998, osaliselt 1.12.1998 ja 21.12.1998
15.12.1998	RT I 1998, 111, 1833	03.01.1999
20.01.1999	RT I 1999, 10, 155	15.07.1999
26.01.1999	RT I 1999, 16, 271	28.02.1999
28.01.1999	RT I 1999, 16, 274	01.06.1999
22.02.1999	RT I 1999, 27, 391	01.05.1999
22.02.1999	RT I 1999, 29, 398	01.04.1999
22.02.1999	RT I 1999, 29, 401	28.03.1999
16.06.1999	RT I 1999, 58, 608	01.04.2000
08.12.1999	RT I 1999, 95, 843	01.01.2000
15.12.1999	RT I 1999, 95, 845	01.01.2000
06.06.2000	RT I 2000, 49, 302	08.07.2000
07.06.2000	RT I 2000, 51, 319	01.09.2000
07.06.2000	RT I 2000, 51, 320	10.07.2000
14.06.2000	RT I 2000, 54, 352	20.07.2000
19.06.2000	RT I 2000, 58, 378	24.07.2000
22.11.2000	RT I 2000, 95, 613	01.01.2001
21.12.2000	RT I 2000, 102, 677	01.01.2001
20.12.2000	RT I 2001, 7, 16	01.03.2001
30.05.2001	RT I 2001, 53, 305	01.01.2002
13.06.2001	RT I 2001, 59, 358	01.01.2002
14.11.2001	RT I 2001, 94, 578	01.01.2002
05.12.2001	RT I 2001, 100, 646	06.01.2002
20.12.2001	RT I 2001, 102, 677	01.04.2002
12.06.2002	RT I 2002, 57, 354	15.08.2002

09.10.2002	RT I 2002, 87, 505	23.10.2002 , vt. muutva akti § 2. (1) Majandusministeerium ning Teede- ja Sideministeerium reorganiseeritakse ning ühendatakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiks alates 2002. aasta 1. novembrist.
16.10.2002	RT I 2002, 90, 520	01.01.2003
06.11.2002	RT I 2002, 96, 563	01.01.2003
18.12.2002	RT I 2003, 4, 22	23.01.2003
29.01.2003	RT I 2003, 21, 122	13.03.2003
11.06.2003	RT I 2003, 51, 349	19.07.2003
03.12.2003	RT I 2003, 81, 542	31.03.2004
17.12.2003	RT I 2003, 88, 590	01.01.2004
24.03.2004	RT I 2004, 22, 148	08.04.2004
22.02.2005	RT I 2005, 15, 84	03.04.2005
01.06.2005	RT I 2005, 33, 244	01.08.2005
09.11.2005	RT I 2005, 64, 482	01.01.2006
14.12.2005	RT I 2005, 73, 565	08.01.2006 , osaliselt 1.01.2006
08.03.2006	RT I 2006, 14, 111	06.04.2006 , osaliselt 26.04.2006
21.12.2006	RT I 2007, 4, 18	01.09.2007
25.01.2007	RT I 2007, 11, 53	18.02.2007
25.01.2007	RT I 2007, 16, 77	01.01.2008
07.06.2007	RT I 2007, 44, 314	01.01.2008
14.06.2007	RT I 2007, 44, 316	14.07.2007
22.11.2007	RT I 2007, 66, 408	15.12.2007

1. peatükk VABARIIGI VALITSUS

1. jagu Üldsätted

§ 1. Vabariigi Valitsuse pädevus

- (1) Vabariigi Valitsus teostab täidesaatvat riigivõimu Eesti Vabariigi põhiseaduse ja seaduste alusel.
- (2) Vabariigi Valitsus teostab täidesaatvat riigivõimu vahetult või valitsusasutuste kaudu.

§ 2. Vabariigi Valitsuse asukoht

Vabariigi Valitsuse asukoht on Tallinnas.

§ 3. Vabariigi Valitsuse liikmed

- (1) Vabariigi Valitsuse liikmed on:
- 1) peaminister;
 - 2) haridus- ja teadusminister;
 - 3) justiitsminister;
 - 4) kaitseminister;
 - 5) keskkonnaminister;
 - 6) kultuuriminister;
 - 7) majandus- ja kommunikatsiooniminister;
 - 8) põllumajandusminister;
 - 9) rahandusminister;
 - 9¹) regionaalminister;
 - 10) siseminister;
 - 11) sotsiaalminister;
 - 12) [kehtetu – RT I 2002, 87, 505- jõust. 23.10.2002]
 - 13) välisminister;
 - 14) ministrid, kes on ametisse nimetatud käesoleva paragrahvi 2. lõike alusel.

(2) Vabariigi President võib peaministri ettepanekul nimetada ametisse ministreid, kes ei juhi ministeeriumi ja kelle ülesanded määrab kindlaks peaminister oma korraldusega, mis tehakse teatavaks Vabariigi Valitsuse istungil. Nende ministrite kulutused kaetakse Riigikantselei eelarves eraldi selleks ettenähtud vahenditest.

(3) Vabariigi Valitsuses ei ole üle 15 liikme.
[RT I 2004, 22, 148- jõust. 08.04.2004]

§ 3¹. Vabariigi Valitsuse liikme juurdepääs riigisadaladusele

Vabariigi Valitsuse liikmel on ametikohajärgne õigus juurdepääsuks riigisadaladusele Eesti Vabariigi põhiseaduse ja seadustega ning nende alusel antud õigusaktidega talle pandud ülesannete täitmiseks.

§ 4. Vabariigi Valitsuse liikmete tööülesannete ühitamine

(1) Vabariigi President võib peaministri ettepanekul nimetada mõne ministri juhtima kahte ministeeriumi.

(2) Peaministriametiga ei saa ühitada ministriametit.

(3) Vabariigi Valitsuse liige ei tohi olla üheski muus riigi- või kohaliku omavalitsuse ametis ega kuuluda tulundusettevõtte juhatusse või nõukogusse, tegutseda ettevõtjana, töötada ühelgi teisel tasustataval ametikohal, välja arvatud teaduslik ja pedagoogiline töö.

2. jagu

Vabariigi Valitsuse ja ministrite ametisse astumine ning nende volituste lõppemine

§ 5. Vabariigi Valitsuse ja ministri ametisse nimetamine

(1) Vabariigi Valitsuse nimetab ametisse Vabariigi President kolme päeva jooksul päevast, mil põhiseaduse § 89 2. lõike alusel Riigikogult valitsuse moodustamiseks volituse saanud peaministri kandidaat või põhiseaduse § 89 6. lõike alusel Riigikogu ülesseatud peaministri kandidaat on esitanud talle käesoleva seaduse § 3 1. lõikes tähendatud valitsuskoosseisu vähemalt selle lõike punktides 1-13 nimetatud ministrite osas.

(2) Ministri nimetab ametisse Vabariigi President peaministrilt sellekohase ettepaneku saamisest kolme päeva jooksul.

(3) Vabariigi Valitsus või minister nimetatakse ametisse Vabariigi Presidendi otsusega, mis avaldatakse Riigi Teatajas.

§ 6. Vabariigi Valitsuse ja ministri ametisse astumine

(1) Vabariigi Valitsus või minister astub ametisse ametivande andmisega Riigikogu ees.

(2) Vabariigi Valitsus või minister annab järgmise ametivande:
"Asudes täitma Vabariigi Valitsuse liikme kohustusi, olen teadlik, et kannan selles ametis vastutust Eesti Vabariigi ja oma südametunnistuse ees. Töotan pühalikult jääda ustavaks Eesti Vabariigi põhiseaduslikule korrale ning pühendada oma jõu eesti rahva heaolu ja tuleviku kindlustamisele."

(3) Vabariigi Valitsuse ametisse astumisel annab suulise ametivande peaminister. Seejärel kirjutavad vande tekstile alla kõik ametisse astuva valitsuse liikmed.

(4) Minister, kes astub ametisse pärast Vabariigi Valitsuse ametisse astumist, annab suulise ametivande ja kirjutab vandetekstile alla peaministri juuresolekul.

(5) Ametisse astuv Vabariigi Valitsuse liige märgib vandetekstile alla kirjutades sinna vande andmise kuupäeva ja kellaaja. Vanne loetakse antuks vandetekstile allakirjutamise ajast. Ametivande andmise juures viibib riigisekretär.

(6) Vabariigi Valitsuse või tema liikme ametisse astumise päeval antud Vabariigi Valitsuse, peaministri või ministri aktile märgitakse akti andmise kellaaeg.

(7) Teadaanne Vabariigi Valitsuse või ministri ametisse astumise kohta avaldatakse Riigi Teatajas.

§ 7. Muudatused Vabariigi Valitsuse koosseisus

(1) Muudatused ametisse astunud Vabariigi Valitsuse koosseisus on:

- 1) ministri ametist vabastamine;
- 2) uue ministri ametisse nimetamine;
- 3) ministri nimetamine juhtima mitut ministeeriumi, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 15 nimetatud juhul;
- 4) mitut ministeeriumi juhtima nimetatud ministri vabastamine ühe ministeeriumi juhtimisest, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 15 nimetatud juhul.

(2) Minister, kes on Vabariigi Valitsuse antud koosseisus ametisse astudes andnud ametivande, ei tee seda uuesti tema nimetamisel juhtima teist ministeeriumi.

(3) Muudatuse ametisse nimetatud Vabariigi Valitsuse koosseisus teeb Vabariigi President peaministri ettepaneku saamisest kolme päeva jooksul. Kui Riigikogu on avaldanud ministrile umbusaldust, vabastab Vabariigi President ministri ametist viivitamata pärast Riigikogu esimehelt asjakohase teate saamist.

(4) Muudatus ametisse nimetatud Vabariigi Valitsuse koosseisus tehakse Vabariigi Presidendi otsusega, mis avaldatakse Riigi Teatajas.

§ 8. Vabariigi Valitsuse tagasiastumise alused

Vabariigi Valitsus astub tagasi:

- 1) Riigikogu uue koosseisu kokkuastumisel;
- 2) peaministri tagasiastumisel;
- 3) peaministri surma korral;
- 4) kui Riigikogu avaldab Vabariigi Valitsusele või peaministrile umbusaldust ja Vabariigi President ei ole kolme päeva jooksul Vabariigi Valitsuse ettepanekul välja kuulutanud Riigikogu erakorralisi valimisi;
- 5) kui Riigikogu ei võta vastu Vabariigi Valitsuse poolt esitatud usaldusküsimusega seotud seaduseelnõu.

§ 9. Peaministri tagasiastumise alused

(1) Peaminister astub tagasi, kui ministrite tagasiastumise või muudel seadusest tulenevatel alustel nende volituste lõppemise tõttu ei ole Vabariigi Valitsus otsustusvõimeline ega muutu otsustusvõimeliseks 21 päeva jooksul otsustusvõime kaotamisest arvates.

(2) Peaministri volitused lõpevad tema kohta tehtud süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel.

(3) Peaminister võib astuda tagasi ka omal algatusel, tehes oma otsuse teatavaks Vabariigi Valitsuse istungil.

§ 10. Vabariigi Valitsuse tagasiastumise kord

(1) Vabariigi Valitsuse tagasiastumisest teatab Vabariigi Presidendile:

- 1) käesoleva seaduse § 8 punktis 1 nimetatud juhul - peaminister Riigikogu uue koosseisu esimesel istungil;
- 2) käesoleva seaduse § 8 punktis 2 nimetatud juhul - peaminister viivitamata;
- 3) käesoleva seaduse § 8 punktis 3 nimetatud juhul - peaministrit kooskõlas käesoleva seaduse § 13 alusel asendav minister viivitamata pärast tema surmast teadasaamist;
- 4) käesoleva seaduse § 8 punktis 4 nimetatud juhul - Riigikogu esimees hiljemalt järgmisel päeval pärast seda, kui Riigikogu on Vabariigi Valitsusele või peaministrile umbusaldust avaldanud;
- 5) käesoleva seaduse § 8 punktis 5 nimetatud juhul - Riigikogu esimees viivitamata.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõike punktides 2, 3, 4 ja 5 nimetatud juhtudel esitatakse teade kirjalikult.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. lõike punktide 2 ja 3 alusel Vabariigi Valitsuse tagasiastumisest teatanud isik teeb seda ka Riigikogus.

(4) Kui Vabariigi Valitsus astub tagasi peaministri kohta tehtud süüdimõistva kohtuotsuse jõustumise tõttu, teeb selle Riigikogule teatavaks Vabariigi President järgmisel päeval pärast kohtult teate saamist.

(5) Uue valitsuse ametisse astumise korral vabastab Vabariigi President tagasiastunud Vabariigi Valitsuse oma otsusega, mis avaldatakse Riigi Teatajas.

§ 11. Tagasiastunud Vabariigi Valitsuse volitused

(1) Tagasiastunud Vabariigi Valitsus jätkab oma tegevust ajani, mil uus valitsus on ametisse astunud.

(2) Vältimatu vajaduseta hoidub tagasiastunud Vabariigi Valitsus põhimõtteliste või riigieelarvekulusid suurendavate otsuste tegemisest.

§ 12. Ministri volituste lõppemine

(1) Ministri volitused lõpevad:

- 1) tema tagasiastumisel;

- 2) tema surma korral;
- 3) peaministri ettepanekul Vabariigi Presidendi otsuse alusel;
- 4) talle Riigikogu poolt umbusalduse avaldamise korral;
- 5) tema suhtes süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel;
- 6) Vabariigi Valitsuse tagasiastumisel.

(2) Minister esitab tagasiastumisavalduse Vabariigi Presidendile peaministri kaudu. Peaminister edastab avalduse selle saamise päevast hiljemalt ühe kuu jooksul.

(2¹) Erandina käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatust loetakse minister tagasiastumisavalduse esitanuks tema valimisel Euroopa Parlamendi liikmeks, kui ta ei teavita kümne päeva jooksul, arvates valimistulemuste väljakuulutamise päevast, Vabariigi Valimiskomisjoni, et ta soovib jätkata oma senises ametis ja Euroopa Parlamendi liikme mandaadist loobuda.

(3) Ministri surmast teatab peaminister Vabariigi Presidendile viivitamata.

(4) Peaministril on õigus teha Vabariigi Presidendile ettepanek vabastada minister ametist.

(5) Ministri umbusalduse avaldamisest teatab Riigikogu esimees Vabariigi Presidendile ja peaministrile viivitamata.

(6) Ministri kohta tehtud süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisest teatab kohus Vabariigi Presidendile ja peaministrile viivitamata.

(7) Kui minister vabastatakse ametist käesoleva paragrahvi 1. lõike punktides 1, 3 ja 4 nimetatud juhtudel, kohaldatakse käesoleva seaduse § 7 3. lõiget. Ministri kohta tehtud süüdimõistva kohtuotsuse jõustumise korral vabastab Vabariigi President ta ametist kohtuotsuse jõustumise päevast kohe pärast käesoleva paragrahvi 6. lõikes nimetatud teate saamist. Ministri surma korral loetakse tema teenistus lõppenuks surmapäevale järgnevast päevast.

(8) Ministri ametist vabastamine vormistatakse ja avaldatakse käesoleva seaduse § 7 4. lõikes sätestatud korras. [RT I 2003, 4, 22- jõust. 23.01.2003]

3. jagu

Peaministri ja ministri asendamine

§ 13. Peaministri asendamine

(1) Ametisse astunud peaminister nimetab oma korraldusega kaks ministrit, kes asendavad peaministrit tema äraolekul ning määrab kindlaks asendamise korra. Peaminister teeb oma korralduse teatavaks Vabariigi Valitsuse esimesel istungil.

(2) Kui ka asendajateks nimetatud ministrid on ära, siis asendab peaministrit vanim kohalolev minister.

§ 14. Peaministrit asendava ministri pädevus

(1) Peaministrit asendaval ministril on samad õigused ja kohustused mis peaministril, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti.

(2) Peaministrit asendav minister ei või:

- 1) esineda Riigikogu ees Vabariigi Valitsuse tagasiastumisavaldusega, välja arvatud peaministri surma korral;
- 2) teha Vabariigi Presidendile ettepanekuid ministrite ametisse nimetamiseks ja ametist vabastamiseks.

(3) Peaministrit asendav minister kirjutab dokumentidele alla oma ametinimetuse ning sõnad "peaministri ülesannetes".

(4) Peaministri osavõttuta ei saa Vabariigi Valitsus siduda valitsuse poolt Riigikogule esitatud eelnõu vastuvõtmist usaldusküsimusega.

§ 15. Ministri asendamine

(1) Kui minister ei saa haiguse või muu takistuse tõttu ajutiselt oma ülesandeid täita, paneb peaminister korraldusega tema ülesanded mõnele teisele ministrile.

(2) Kui ministri volitused on lõppenud käesoleva seaduse § 12 1. lõike punktides 1-5 sätestatud juhtudel, paneb peaminister oma korraldusega tema ülesanded mõnele teisele ministrile kuni uue ministri ametisse nimetamiseni.

(3) Asendav minister kirjutab dokumentidele alla oma ametinimetuse ning lisab asendatava ministri ametinimetuse koos sõnaga "ülesannetes".

3¹. jagu

Eesti esindamine Euroopa Liidu Nõukogus

[RT I 2005, 73, 565- jõust. 08.01.2006]

§ 15¹. Eesti esindamine Euroopa Liidu Nõukogus

(1) Euroopa Liidu Nõukogus esindab Eestit vastava valdkonna minister.

(2) Kui minister ei saa haiguse, puhkuse või muu takistuse tõttu täita oma ülesandeid Euroopa Liidu Nõukogus, asendab teda Vabariigi Valitsuse heakskiidul teine minister või ministri volitusel abiminister.

(3) Kui teine minister või abiminister ei saa ministrit Euroopa Liidu Nõukogus asendada, siis asendab teda Eesti Vabariigi alaline esindaja Euroopa Liidu juures või alalise esindaja asetäitja.

(4) Kui lõigetes 2 ja 3 nimetatud isikud ei saa mõjuval põhjusel ministrit asendada, võib Vabariigi Valitsuse heakskiidul asendada ministrit muu volitatud isik.

(5) Vastava valdkonna minister võib volitada erakorralistel asjaoludel enda nimel Euroopa Liidu Nõukogu istungil Eesti seisukohti esindama ja hääletama teise nõukogu liikme, teavitades põhjusest esimesel võimalusel Vabariigi Valitsust.

[RT I 2005, 73, 565- jõust. 08.01.2006]

4. jagu

Vabariigi Valitsuse töökorraldus

§ 16. Vabariigi Valitsuse istung

(1) Vabariigi Valitsus otsustab tema pädevusse kuuluvaid küsimusi istungil.

(2) Vabariigi Valitsus on otsustusvõimeline, kui istungist võtab osa peale peaministri vähemalt pool valitsuse koosseisust.

(3) Vabariigi Valitsuse istung toimub Vabariigi Valitsuse asukohas. Vabariigi Valitsuse reglemendis tähendatud juhtudel võib istung toimuda ka mujal.

§ 17. Vabariigi Valitsuse istungi toimumise aeg ja päevakord

(1) Vabariigi Valitsuse istungi aja ja päevakorra kinnitab peaminister korraldusega.

(2) Riigisekretär teeb Vabariigi Valitsuse istungi aja ja päevakorra aegsasti teatavaks ministritele, õiguskantslerile, riigikontrolörile, abiministritele ning istungile kutsutud isikutele.

(3) Peaministril on õigus lisada kinnitatud päevakorda täiendavaid küsimusi.

[RT I 2003, 51, 349- jõust. 19.07.2003]

§ 18. Vabariigi Valitsuse istungi töökord

(1) Vabariigi Valitsuse istungit juhatab peaminister.

(2) Vabariigi Valitsuse istungid on kinnised, kui valitsus ei otsusta teisiti.

(3) Vabariigi Valitsuse istungist võtab sõnaõigusega osa riigisekretär.

(4) Vabariigi Valitsuse istungist võib sõnaõigusega osa võtta õiguskantsler ja oma ülesannetesse kuuluvais asjus riigikontrolör.

(4¹) Peaministri nõusolekul võib Vabariigi Valitsuse istungist sõnaõigusega osa võtta abiminister.

(5) Peaminister võib Vabariigi Valitsuse istungile kutsuda ka teisi isikuid ja anda neile sõna.

(6) Vabariigi Valitsuse istungite ettevalmistamise ja toimumise ning muud Vabariigi Valitsuse töökorraldusküsimused sätestatakse [Vabariigi Valitsuse määrusega kinnitatavas Vabariigi Valitsuse reglemendis](#). [RT I 2003, 51, 349- jõust. 19.07.2003]

§ 19. Otsuste tegemine Vabariigi Valitsuse istungil

- (1) Vabariigi Valitsus teeb oma otsused peaministri või asjaomase ministri ettepanekul.
- (2) Vabariigi Valitsuse otsused tehakse istungil osalevate valitsusliikmete häälteenamusega.
- (3) Vabariigi Valitsuse igal liikmel on üks hääl. Häälte poolekslangemise korral on otsustav peaministri hääl.
- (4) Peaministri või asjaomase ministri motiveeritud taotlusel lükatakse küsimuse otsustamine edasi.

§ 20. Valitsuse istungi protokoll

- (1) Vabariigi Valitsuse istungid protokollitakse.
- (2) Protokolli märgitakse:
 - 1) istungi järjekorranumber;
 - 2) istungi alguse ja lõpu aeg ning istungi toimumise koht;
 - 3) istungist hääle- ja sõnaõigusega osavõtjad ja sellele kutsutud teised isikud, samuti sõnavõtnud isikud;
 - 4) Riigikogule esitatava eelnõu ettekandja;
 - 5) vastuvõetud seisukohad ja otsused;
 - 6) otsustuste hääletamistulemused ja eriarvamused.
- (3) Sõnavõtnud salvestatakse või fikseeritakse muul viisil vastavalt valitsuse reglemendile. Sõnavõtja taotlusel või peaministri ettepanekul sõnavõtu põhiseisukohad protokollitakse.
- (4) Protokollile kirjutavad alla istungi juhataja ja riigisekretär.
- (5) Protokollile lisatakse valitsuse määruste ja korralduste eelnõude originaaleksemplarid ning muud päevakorrapunkti kohta käivad originaaldokumendid.
- (6) Väljavõtted protokollist saadetakse asjaomastele ministritele valitsuse reglemendis sätestatud juhtudel.
- (7) Protokollide ja nende lisade hoidmise korraldab ning nende säilimise eest vastutab riigisekretär.

4¹. jagu **Euroopa Liidu asjade menetlemine**

[RT I 2005, 73, 565- jõust. 08.01.2006]

§ 20¹. Euroopa Liidu asjade esitamine Vabariigi Valitsusele

(1) Vabariigi Valitsusele esitatakse heakskiitmiseks Eesti seisukohad Euroopa Liidu õigusaktide eelnõude ja muude Euroopa Liidu asjade kohta, kui need kuuluvad Vabariigi Valitsuse pädevusse või kui Vabariigi Valitsus peab eelnõu või muu Euroopa Liidu asja esitama seisukohavõtuks või arvamuse andmiseks Riigikogule tulenevalt Riigikogu kodu- ja töökorra seadusest. [RT I 2007, 44, 316- jõust. 14.07.2007]

(2) Vabariigi Valitsusele esitatakse heakskiitmiseks Eesti seisukohad muude olulise tähtsusega Euroopa Liidu õigusaktide eelnõude ja Euroopa Liidu asjade kohta, kui Vabariigi Valitsuse seisukoha võtmist peab oluliseks peaminister või minister.

(3) Peaminister ja minister ning § 15¹ lõigetes 2–4 nimetatud isikud on kohustatud Vabariigi Valitsuse seisukohast kinni pidama. Kui peaminister, minister või § 15¹ lõigetes 2–4 nimetatud isikud ei ole nii teinud, tuleb seda esimesel võimalusel Vabariigi Valitsusele põhjendada.

§ 20². Kandidaatide esitamine Euroopa Liidu ametikohtadele

(1) Vabariigi Valitsus esitab Eesti kandidaadid Euroopa Komisjoni liikme, Euroopa Liidu majandus- ja sotsiaalkomitee liikme, Euroopa Liidu regioonide komitee liikme, Euroopa Kohtu kohtuniku, Euroopa Kohtu esimese astme kohtu kohtuniku, kohtujuristide ning Euroopa Kontrollikoja liikme ametikohtadele.

(2) Euroopa Kohtu kohtuniku kandidaadi, Euroopa Kohtu esimese astme kohtu kohtuniku kandidaadi ja kohtujuristide kandidaatide esitamisel tutvub Vabariigi Valitsus eelnevalt Riigikohtu esimehe ja õiguskantsleri arvamusega. Euroopa Kontrollikoja liikme kandidaadi esitamisel tutvub Vabariigi Valitsus eelnevalt riigikontrolõri arvamusega. Euroopa Liidu regionide komitee liikme kandidaatide esitamisel tutvub Vabariigi Valitsus eelnevalt üleriigiliste kohaliku omavalitsuse üksuste liitude arvamusega. Euroopa Liidu majandus- ja sotsiaalkomitee liikme kandidaatide esitamisel tutvub Vabariigi Valitsus eelnevalt asjaomaste valitsusväliste organisatsioonide arvamusega.

(3) Lõikes 1 nimetatama Euroopa Liidu institutsioonide, komiteede ja asutuste ametikohtadele esitab kandidaadid Vabariigi Valitsus või minister Vabariigi Valitsuse reglemendis ettenähtud korras.
[RT I 2005, 73, 565- jõust. 08.01.2006]

5. jagu Valitsuskomisjonid

§ 21. Valitsuskomisjoni moodustamine ja pädevus

(1) Vabariigi Valitsus võib oma korraldusega moodustada valitsuskomisjoni, määrates valitsuskomisjoni ülesanded, liikmed ja komisjoni teenindava valitsusasutuse.

(2) Vabariigi Valitsus määrab komisjoni esimehe. Kui komisjoni esimeheks ei ole minister või riigisekretär, määrab valitsus komisjoni töö eest vastutavaks Vabariigi Valitsuse liikme või riigisekretäri.

(3) Valitsuskomisjonil on õigus saada riigiasutustelt ja omavalitsusasutustelt oma tööks vajalikke dokumente ja muid andmeid.
[RT I 2005, 73, 565- jõust. 08.01.2006]

§ 22–25. [Kehtetud – RT I 2005, 73, 565- jõust. 08.01.2006]

6. jagu Vabariigi Valitsuse õigusaktid

§ 26. Vabariigi Valitsuse õigusaktid

(1) Vabariigi Valitsus annab seaduse alusel ja täitmiseks määrusi ja korraldusi.

(2) Vabariigi Valitsuse määrused ja korraldused peavad vastama haldusmenetluse seaduses sätestatud vorminõuetele.

§ 27. Vabariigi Valitsuse määrus

(1) Vabariigi Valitsuse määrus on õigustloov akt.

(2) [Kehtetu – RT I 2001, 94, 578- jõust. 01.01.2002]

(3) Vabariigi Valitsus annab määrusi valitsusasutuste ülesehituse, asjaajamise ja töö korraldamiseks, samuti teenistusliku järelevalve teostamiseks .

§ 28. Vabariigi Valitsuse määruse vormistamine

(1)–(2)

[Kehtetud – RT I 2001, 94, 578- jõust. 01.01.2002]

(3) Vabariigi Valitsuse määrusele kirjutavad alla peaminister, asjaomane minister ja riigisekretär. Peaministrit asendav minister kirjutab määrusele alla oma ametinimetuse ja sõnad "peaministri ülesannetes". Ministrit asendav minister kirjutab alla käesoleva seaduse § 15 3. lõikes sätestatud korras. Juhul kui asjaomane minister on eriarvamusel, lisatakse tema kirjalik seisukoht Vabariigi Valitsuse istungi protokollile.

§ 29. Vabariigi Valitsuse määruse avaldamine ja jõustumine

(1) Täitmiseks kohustuslikud on üksnes Vabariigi Valitsuse avaldatud määrused.

(2) Vabariigi Valitsuse määrused avaldatakse Riigi Teataja seadusega ettenähtud korras.

(3) [Kehtetu – RT I 2001, 94, 578- jõust. 01.01.2002]

§ 30. Vabariigi Valitsuse korraldus

(1) Vabariigi Valitsuse korraldus on üksikakt.

(2)–(3)
[Kehtetud – RT I 2001, 94, 578- jõust. 01.01.2002]

(3¹) Vabariigi Valitsus võib anda korraldusega valitsusasutusele ülesandeid .

(4) Vabariigi Valitsuse korraldusele kirjutavad alla peaminister ja riigisekretär.

(5) Vabariigi Valitsuse korraldus jõustub allakirjutamisest, kui korralduses ei sätestata hilisemat tähtpäeva või korraldus tuleb teatavaks teha vastavalt haldusmenetluse seadusele. Vabariigi Valitsuse korraldused avaldatakse Riigi Teataja seadusega ettenähtud korras, välja arvatud korraldused, milles on märgitud teistsugune teatavaks tegemise kord.

[RT I 2005, 73, 565- jõust. 08.01.2006]

7. jagu

Vabariigi Valitsuse liikmete sotsiaalsed tagatised

§ 31. Vabariigi Valitsuse liikme palk ja teenistuselähetuse kulud

(1) Vabariigi Valitsuse liikme palga määr sätestatakse seadusega.

(2) Vabariigi Valitsuse liikmele tasutakse teenistuselähetuse kulud avaliku teenistuse seaduses sätestatud alustel.

§ 32. Vabariigi Valitsuse liikme puhkus

(1) Vabariigi Valitsuse liikmel on õigust saada puhkust avaliku teenistuse seaduses ettenähtud korras.

(2) Puhkus antakse peaministri korraldusega.

§ 33. Vabariigi Valitsuse liikme eluruum

(1) Vabariigi Valitsuse liikmel on õigus töandja eluruumile tingimustel ja korras, mille määrab Vabariigi Valitsus .

(2) Vabariigi Valitsuse liige vabastab töandja eluruumi ühe kuu jooksul, alates valitsusliikme volituste lõppemisest.

§ 34. Teenistuskoha säilitamine Vabariigi Valitsuse liikmeks nimetamise korral

(1) Isikul, kes enne Vabariigi Valitsuse liikmeks nimetamist oli riigiteenistuses, on valitsuse liikme kohalt vabastamise korral õigus asuda oma endisele ametikohale või samalaadsele teenistuskohale, kui ta volitused ei ole lõppenud süüdimõistva kohtuotsuse jõustumise tõttu.

(2) Isikul, kes enne Vabariigi Valitsuse liikmeks nimetamist oli Riigikogu liige, on valitsuse liikme kohalt vabastamise korral õigus asuda sama koosseisu Riigikogu liikme kohale, kui ta volitused ei ole lõppenud süüdimõistva kohtuotsuse jõustumise tõttu.

§ 35. Vabariigi Valitsuse liikme õigus hüvitisele volituste lõppemise korral

(1) Vabariigi Valitsuse liikmel, kes on ametist vabastatud valitsuse tagasiastumise või ministrile umbusalduse avaldamise tõttu või peaministri ettepanekul, on õigus saada hüvitist kuue kuu ametipalga ulatuses.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes ettenähtud hüvitist ei maksta:

1) kui ametist vabastatud valitsusliige nimetatakse pärast vabastamist sama valitsuse liikmeks;

2) Vabariigi Valitsuse tagasiastumisel, kui vabanenud valitsuse liige nimetatakse vahetult järgneva valitsuse liikmeks;

3) Vabariigi Valitsuse liikmele, kelle kohta tehtud süüdimõistev kohtuotsus on jõustunud;

4) kui taastuvad ametist vabastatud valitsusliikme volitused Riigikogu liikmena.

(3) Vabariigi Valitsuse liikme surma korral on õigus saada käesoleva paragrahvi 1. lõikes ettenähtud hüvitist temaga koos elanud ja tema ülalpidamisel olnud perekonnaliikmetel. Kui surm on saabunud seoses valitsusliikme ülesannete täitmisega, siis makstakse temaga koos elanud ja tema ülalpidamisel olnud perekonnaliikmetele valitsusliikme viie aasta ametipalk. Vabariigi Valitsuse liikme surma korral korraldatakse tema matused riigi kulul.

2. peatükk

PEAMINISTER

§ 36. Peaministri pädevus

- (1) Peaminister esindab Vabariigi Valitsust ja juhib selle tegevust.
 - (2) Vabariigi Valitsuse juhina peaminister:
 - 1) juhatab Vabariigi Valitsuse istungeid;
 - 2) kirjutab alla Vabariigi Valitsuse õigusaktidele;
 - 3) nõuab ministrilt seletust tema tegevuse kohta;
 - 4) annab korraldusi vastavalt käesoleva seaduse §-le 37;
 - 5) teeb käesolevas seaduses ettenähtud juhtudel Vabariigi Presidendile ettepaneku muuta Vabariigi Valitsuse koosseisu;
 - 5¹) esindab Vabariigi Valitsust kohtus või annab volituse Vabariigi Valitsuse esindamiseks kohtus;
 - 5²) juhib Eesti seisukohtade kujundamist Euroopa Ülemkogu kohtumisteks ning esindab Eestit Euroopa Ülemkogus ja Euroopa Liidu riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil kokkutulevas nõukogus;
 - 6) täidab muid ülesandeid, mis on talle pandud põhiseaduse ja seadustega.
- [RT I 2005, 73, 565- jõust. 08.01.2006]

§ 37. Peaministri korraldus

- (1) Peaminister annab korraldusi üksikküsimuste otsustamiseks käesoleva seaduse § 3 2. lõikes, § 13 1. lõikes, § 15 1. ja 2. lõikes, § 17 1. lõikes, § 32 2. lõikes, § 79 1. ja 8. lõikes ning § 80 1. lõikes sätestatud alustel, samuti muudel seaduses sätestatud alustel.
 - (2) Peaministri korraldusele kirjutab alla peaminister.
 - (3) Peaministri korralduses märgitakse akti nimetus, korralduse andja, pealkiri, kuupäev ja number. Peaministri korraldus peab sisaldama viite selle andmise aluseks olevale õigustloovale aktile.
 - (4) Peaministri korraldus jõustub allakirjutamisest, kui korralduses ei ole sätestatud jõustumise hilisemat tähtpäeva.
 - (5) Peaministri korraldused, mis on antud käesoleva seaduse § 3 2. lõikes, § 13 1. lõikes, § 15 1. ja 2. lõikes ja § 79 1. lõikes nimetatud juhul, avaldatakse Riigi Teatajas.
- [RT I 2006, 14, 111- jõust. 06.04.2006]

3. peatükk TÄIDESAATVA RIIGIVÕIMU ASUTUSED

§ 38. Täidesaatva riigivõimu asutuste liigid

- Täidesaatva riigivõimu asutused on:
- 1) valitsusasutused;
 - 2) valitsusasutuste hallatavad riigiasutused;
 - 3) Eesti kaitseväge.
- [RT I 2002, 57, 354- jõust. 15.08.2002]

§ 39. Valitsusasutuste mõiste ja liigid

- (1) Valitsusasutused on riigi eelarvest finantseeritavad asutused, millele seadusega või seaduse alusel antud põhiülesandeks on täidesaatva riigivõimu teostamine.
- (2) Valitsusasutused on ametiasutusteks avaliku teenistuse seaduse § 2 tähenduses.
- (3) Valitsusasutused on ministeeriumid, Riigikantselei ja maavalitsused, samuti ametid ja inspeksioonid ning nende kohalikud täidesaatva riigivõimu volitusi omavad asutused. Seadusega võib ette näha ka teisi valitsusasutusi.

§ 40. Valitsusasutuste moodustamine, ümberkorraldamine ja lõpetamine

- (1) [Ministeeriumid, Riigikantselei, maavalitsused, samuti ametid ja inspeksioonid ning teised seadusega ettenähtud valitsusasutused moodustatakse, korraldatakse ümber ja nende tegevus lõpetatakse seaduse alusel .](#)
- (2) [Ametite ja inspeksioonide kohalikud asutused moodustab, korraldab ümber ja nende tegevuse lõpetab minister .](#)
- (3) Valitsusasutus registreeritakse riigi ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikus registris, [mille asutab Vabariigi Valitsus rahandusministri ettepaneku alusel .](#)

(4) Riigi ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikus registris võib registreerida ka valitsusasutuse piirkondlikku struktuuriüksust, kui see on sätestatud valitsusasutuse põhimääruses.

§ 41. Valitsusasutuse staatus

(1) Valitsusasutused on aruandekohustuslikud Vabariigi Valitsuse või vastava ministri või riigisekretäri ees, kes suunab ja koordineerib nende tegevust ning teostab nende üle seaduses sätestatud korras teenistuslikku järelevalvet.

(2) Valitsusasutusel on põhimäärus (välja arvatud maavalitsusel), eelarve ja väikese riigivapiga pitsat. Valitsusasutuse põhimääruses võib ette näha valitsusasutuse sümbolika ja teenetemärgid, mis kooskõlastatakse Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud korras.

(3) Valitsusasutused kasutavad riigieelarvelisi vahendeid ning annavad sellest aru seaduse ja Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud korras.

(4) Valitsusasutused põhinevad ainujuhtimisel, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Valitsusasutuse juht nimetatakse ametisse ja vabastatakse ametist seaduses ettenähtud korras ja alustel.

(5) Valitsusasutuste pädevus kehtestatakse seadusega või seaduse alusel nende asutaja poolt. Valitsusasutused ei või delegeerida nende pädevusse antud õigusi ja kohustusi teistele riigi- või omavalitsuse asutustele, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti või kui seda ei näe ette seaduse alusel sõlmitud haldusleping.

(6) Valitsusasutused annavad akte ja sooritavad toiminguid oma pädevuse piirides seaduse, Vabariigi Valitsuse määruse või korralduse või ministri määruse või käskkirja alusel ja täitmiseks.

(7) Ametite, inspeksioonide ja muude ministeeriumi valitsemisalas olevate riigiasutuste eelarved kinnitab, muudab ja eelarvete täitmist kontrollib minister seaduses kehtestatud korras.
[RT I 2005, 73, 565- jõust. 01.01.2006]

§ 42. Valitsusasutuse põhimäärus

(1) Ministeeriumi ja Riigikantselei [põhimääruse kinnitab Vabariigi Valitsus](#) . Ameti ja inspeksiooni ning nende kohalike asutuste [põhimäärused kinnitab minister](#) .

(2) Valitsusasutuse põhimääruses peavad sisalduma:

- 1) asutuse täielik nimi, asukoht ning tema kõrgemalseisva valitsusasutuse nimi;
- 2) asutuse tegevusvaldkond ja ülesanded;
- 3) asutuse juhtimise korraldus ning juhtide õigused ja kohustused;
- 4) asutuse struktuur ja struktuuriüksuste põhiülesanded;
- 5) muud asutuse tegevuse korraldamise olulised sätted.

§ 43. Valitsusasutuste hallatavad riigiasutused

(1) Valitsusasutuste haldamisel võivad olla riigi eelarvest finantseeritavad riigiasutused, kelle põhiülesandeks ei ole täidesaatva riigivõimu teostamine. Seaduse alusel võivad valitsusasutuste hallatavad riigiasutused teostada täidesaatvat riigivõimu.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud riigiasutused teenindavad valitsusasutusi või täidavad teisi riiklikke ülesandeid kultuuri, hariduse, sotsiaal- või muus valdkonnas.

(3) Valitsusasutuste hallatavaid riigiasutusi moodustavad, korraldavad ümber ja nende tegevuse lõpetavad Vabariigi Valitsus või Vabariigi Valitsuse määratavas korras valitsusasutused, kui seaduses ei sätestata teisiti .

(4) Valitsusasutuste hallatavad riigiasutused kuuluvad Vabariigi Valitsuse määratud ministeeriumi valitsemisalasse või Riigikantselei või maavalitsuse haldamisele .

(5) Valitsusasutuste hallatava riigiasutuse põhimääruse kinnitab Vabariigi Valitsus, [minister](#), riigisekretär või maavanem.

(6) Käesolevas paragrahvis nimetatud asutused registreeritakse riigi ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikus registris, [mille asutab Vabariigi Valitsus rahandusministri ettepaneku alusel](#) .

§ 43¹. Kaitsevägi

(1) Kaitseväge korralduse sätestab seadus.

(2) Kaitseväe suhtes ei kohaldata käesoleva seaduse §-s 43 ning 7. peatükis valitsusasutuse hallatava riigiasutuse kohta sätestatud.

(3) Kaitseväel võivad olla Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud korras kooskõlastatud sümbolika ja teenetemärgid. Kaitseväe sümbolika ja teenetemärgid [kehtestab kaitseminister](#) .
[RT I 2005, 73, 565- jõust. 01.01.2006]

§ 44. Riigi esindamine täidesaatva riigivõimu asutuse poolt

(1) Riiki on volitatud esindama valitsusasutus või muu riigiasutus seadustest, oma põhimäärusest ja teistest õigusaktidest tulenevate ülesannete täitmisel.

(2) [Kui seadus ja muu õigusakt ei sätesta, kes esindab riiki konkreetses õigussuhtes, määrab riigi esindaja Vabariigi Valitsus](#) .

(3) Riigiasutus esindab vastavalt asutuse põhimäärusele asutuse juht või tema poolt volitatud isik, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

§ 44¹. Riigi esindamine kohtus

(1) Riigi seaduslik esindaja kohtus tsiviilasjades ja kriminaalasjades kannatanu ja tsiviilkostjana on ministeeriumi valitsemisala piires minister. Minister võib riigi esindamiseks kohtus anda üld- ja erivolitusi.

(2) Maavanem on riigi seaduslik esindaja kohtus tsiviilasjades ja kriminaalasjades kannatanu ja tsiviilkostjana oma pädevuse piires. Maavanem võib riigi esindamiseks kohtus anda üld- ja erivolitusi.

(3) Riigisekretär on riigi seaduslik esindaja kohtus tsiviilasjades ja kriminaalasjades kannatanu ja tsiviilkostjana Riigikantselei pädevuse piires. Riigisekretär võib riigi esindamiseks kohtus anda üld- või erivolitusi.

(4) Üldvolitus on õiguste kogum, mille alusel volitatu esindab kestvalt riiki kohtus oma pädevuse piires toimuvates kohtuasjades ja annab volitusi riigi esindamiseks kohtus. Erivolitus on õiguste kogum, mille alusel volitatu esindab riiki kohtus konkreetses kohtuasjas.

(5) Halduskohtumenetluses osaleb riik protsessiosalisena haldusorgani kaudu halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras. Vabariigi Valitsuse seaduslik esindaja halduskohtumenetluses on ministeeriumi valitsemisala piires minister.

(6) Riigi lepingulise esindaja volitamise õigus tsiviilkohtu- ja kriminaalmenetluses on ministril ministeeriumi valitsemisala piires, maavanemal oma pädevuse piires ning riigisekretäril Riigikantselei ülesannete piires. Halduskohtumenetluses haldusorgani lepingulise esindaja volitamise õigus on haldusorgani seaduslikul esindajal halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras. Väärteomenetluses kohtuvälise menetleja lepingulise esindaja volitamise õigus on kohtuväliseks menetlejaks oleva täidesaatva riigivõimu volitustega asutuse juhil.

(7) [Kohtus riigi lepingulise esindamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus](#).

(8) Igas ministeeriumis ja maavalitsuses ning Riigikantseleis kogutakse andmeid riigi esindamise kohta kohtus vastavalt ministeeriumi valitsemisala, maavanema pädevuse ja Riigikantselei pädevuse piires.

(9) Andmete loetelu riigi esindamise kohta kohtus tsiviil-, haldus- ja kriminaalasjades ning andmete [Justiitsministeeriumisse edastamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus](#) .

(10) Justiitsminister esitab analüüsi riigi esindamisest kohtus Vabariigi Valitsusele arutamiseks iga aasta 1. märtsiks.

[RT I 2005, 73, 565- jõust. 08.01.2006]

4. peatükk MINISTEERIUMID

1. jagu Üldeeskirjad

§ 45. Ministeeriumid

Valitsemisalade korraldamiseks on moodustatud järgmised ministeeriumid:

- 1) Haridus- ja Teadusministeerium;
- 2) Justiitsministeerium;
- 3) Kaitseministeerium;
- 4) Keskkonnaministeerium;

- 5) Kultuuriministeerium;
 - 6) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium;
 - 7) Põllumajandusministeerium;
 - 8) Rahandusministeerium;
 - 9) Siseministeerium;
 - 10) Sotsiaalministeerium;
 - 11) [kehtetu – RT I 2002, 87, 505- jõust. 23.10.2002]
 - 12) Välisministeerium.
- [RT I 2002, 90, 520- jõust. 01.01.2003]

§ 46. Ministeeriumi staatus ja struktuur

(1) Ministeerium on valitsusasutus, mis täidab seadusest tulenevaid ja Vabariigi Valitsuse poolt seaduse alusel antud ülesandeid.

(2) Ministeerium on tema valitsemisalas olevate ametite ja inspeksioonide ning muude riigiasutuste kõrgemalseisev organ.

(3) Ministeerium jaguneb osakondadeks vastavalt ministeeriumi põhimäärusele.

(4) Ministeeriumi struktuuri võivad kuuluda nõunikud, kelle ülesanded ja alluvuse määrab minister.

(4¹) Välisministeeriumi struktuuri kuuluvad Eesti Vabariigi diplomaatilised esindused, konsulaarasutused ja eriülesannetega missioonid.

(4²) Keskkonnaministeeriumi struktuuri kuuluvad maakondades asuvad keskkonnateenistused. Keskkonnateenistusel on seadusega sätestatud juhtudel täitevvõimu volitused.

(5) Seadusega ettenähtud juhtudel võib ministeeriumide struktuuri lisaks osakonnale kuuluda ka teisi struktuuriüksusi.

(6) Minister võib oma ministeeriumi valitsemisalas moodustada nõuandva õigusega komisjone ja nõukogusid, määrates nende ülesanded ja töökorra .

§ 47. Ministeeriumi osakond

(1) Ministeeriumi osakond on ministeeriumi struktuuriüksus, kellel puuduvad täitevvõimu volitused ministeeriumiväliste isikute suhtes, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Ministeeriumi osakonna struktuur ja pädevus määratakse ministri poolt kinnitatud osakonna põhimääruses . Osakonna koosseisu võivad kuuluda talitused ja bürood.

(3) Ministeeriumi osakonda juhib osakonna juhataja, Välisministeeriumis peadirektor.

(4) Osakonna juhataja või peadirektori nimetab ametisse ja vabastab ametist minister.

§ 48. Ministeeriumi talitus ja büroo

(1) Ministeeriumi talitus ja büroo on osakonna koosseisu kuuluvad struktuuriüksused.

(2) Talituse ja büroo ülesehitus ja pädevus määratakse osakonna põhimäärusega.

(3) Talitust ja bürood juhib talituse või büroo juhataja.

(4) Välisministeeriumis juhib bürood büroo direktor.

2. jagu Minister

§ 49. Ministri pädevus ministeeriumi juhina

(1) Minister vastava ministeeriumi juhina :

1) juhib ministeeriumi ja korraldab ministeeriumi valitsemisalasse kuuluvaid küsimusi ;

2) vastutab põhiseaduse, ministeeriumi valitsemisala korraldavate teiste seaduste, Riigikogu otsuste, Vabariigi Presidendi seadluste, Vabariigi Valitsuse määruste ja korralduste täitmise eest;

- 3) [otsustab ministeeriumi valitsemisalasse kuuluvad küsimused](#), kui nende otsustamine ei ole seaduse või Vabariigi Valitsuse määrusega pandud alluvatele ametiasutustele või ametnikele;
- 3¹) vastutab Euroopa Liidu õiguse rakendamise eest ministeeriumi valitsemisala piires;
- 3²) vastutab Eesti seisukohtade kujundamise eest Euroopa Liidu otsustusprotsessis ning esindab Eestit Euroopa Liidu Nõukogus ministeeriumi valitsemisala küsimustes;
- 3³) korraldab Eesti esindamise Euroopa Liidu Nõukogu töögruppides ning Euroopa Komisjoni komiteedes, töögruppides ja ekspertkohtumistel ministeeriumi valitsemisala küsimustes;
- 3⁴) nimetab Eesti esindaja või esitab kandidaadi vastavalt ministeeriumi valitsemisalale Euroopa Liidu institutsioonidesse, agentuuridesse ja asutustesse, kui see ei ole antud Vabariigi Valitsuse pädevusse;
- 4) valvab ministeeriumi struktuuriüksuste ja ministeeriumi valitsemisalas olevate riigiasutuste ülesannete täitmise üle ning teostab teenistusjärelvalvet ministeeriumi ametnike otsuste ja tegevuse üle käesoleva seaduse §-s 95 sätestatud korras;
- 5) nimetab ametisse ja vabastab ametist kantsleri ettepanekul ministeeriumi valitsemisalas olevate ametite ja inspeksioonide peadirektorid, samuti teiste riigiasutuste juhid, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti;
- 6) nimetab ametisse ja vabastab ametist kantsleri ettepanekul ministeeriumi osakonna juhataja, Välisministeeriumis peadirektori, Keskkonnaministeeriumis ka keskkonnateenistuse juhataja;
- 7) nimetab ametisse ja vabastab ametist ministrile vahetult alluvad nõunikud;
- 8) [esitab Vabariigi Valitsusele](#) ettepanekud ministeeriumi kulude ja tulude aastaelarve eelnõu ning vajaduse korral lisaelarve eelnõu kohta, otsustab eelarvevahendite kasutamise ning valvab eelarve täpse ja otstarbeka täitmise üle ning Euroopa Liidu poolt eraldatud vahendite, abi, toetuste ning muu välisabi sihipärase kasutamise üle;
- 9) [kinnitab ministeeriumi valitsemisalas olevate riigiasutuste eelarved, lähtudes riigieelarvest, ja kontrollib nende täitmist ning vajadusel teeb ettekirjutusi eelarvevahendite kasutamiseks](#) ;
- 10) [määrab ministeeriumi valitsemisalas olevate riigiasutuste struktuuri, asjaajamise ja töökorralduse, välja arvatud juhud, kui see on sätestatud ministri määrusest kõrgemalseisva õigusaktiga](#) ;
- 11) [kinnitab ministeeriumi valitsemisalas olevate valitsusasutuste teenistujate koosseisud](#) ;
- 12) esitab ettenähtud korras Vabariigi Valitsusele ettepanekuid ministeeriumi valitsemisala küsimuste otsustamiseks;
- 13) annab Vabariigi Valitsusele aru ministeeriumi tegevusest;
- 13¹) tagab sisekontrolli süsteemi rakendamise ja siseauditi korraldamise ministeeriumis ja ministeeriumi valitsemisalas olevates valitsusasutustes ning valitsusasutuste hallatavates riigiasutustes;
- 14) [täidab muid ülesandeid, mis talle on pandud seaduse või Vabariigi Valitsuse määruse, korralduse või peaministri korraldusega](#) .

(2) Kui ministri valitsemisalasse kuuluv küsimus puudutab ka teiste ministeeriumide valitsemisalasid või kui asju otsustatakse kokkuleppel teiste ministritega, kooskõlastab minister otsuse teiste ministritega. Kui kokkulepet ei saavutata, esitatakse küsimus otsustamiseks Vabariigi Valitsusele.

(3) Ministeeriumi struktuuriüksused, samuti tema valitsemisalas olevad asutused pöörduvad Vabariigi Valitsuse poole ministri kaudu.

(4) Minister vastutab riigivara säilimise ja heaperemeheliku kasutamise eest ning korraldab seda kooskõlas riigivaraseadusega.

[RT I 2005, 73, 565- jõust. 08.01.2006]

§ 49¹. Regionaalministri pädevus Siseministeeriumi juhtimisel

(1) Regionaalminister juhib Siseministeeriumi struktuuriüksusi, mis tegelevad kohaliku omavalitsuse arendamisega, regionaalhalduse ning regionaalarengu kavandamise ja koordineerimisega, ruumilise planeerimise alase tegevuse üleriigilise korraldamise ja järelvalvega, perekonnaseisualaste küsimustega ning kirikute ja kogudustega seotud asjade korraldamisega.

(2) Regionaalministrile laienevad käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud valdkondade raames käesoleva seaduse § 46 lõikes 6, § 47 lõigetes 2 ja 4, §-s 49 (v.a § 49 lõike 1 punkt 1), § 50 lõigetes 1 ja 4, §-s 51, §-s 52, § 56 lõikes 2 ja §-s 95 sätestatud ministri õigused ja kohustused.

(2¹) Teenistusliku järelvalve teostamisele maavalitsuste üle kohaldatakse käesoleva seaduse § 49 lõiget 2.

(3) Siseminister tagab regionaalministrile alluvate struktuuriüksuste teenindamise.

[RT I 2006, 14, 111- jõust. 06.04.2006]

§ 50. Ministri õigusaktid

(1) [Minister annab määrusi ja käskkirju seaduse alusel ja täitmiseks](#) .

(2) Minister, kes ei juhi ministeeriumi, ei anna määrusi ega käskkirju.

(3) [Kehtetu – RT I 2005, 73, 565- jõust. 08.01.2006]

(4) Määruse andnud minister vastutab määruse seaduslikkuse ning otstarbekuse eest.

[RT I 2005, 73, 565- jõust. 08.01.2006]

§ 51. Ministri määrus

- (1) Ministri määrus on õigustloov akt.
- (2) Ministri määruses peab viitama seadusesättele, mille alusel on määrus antud. Kui Vabariigi Valitsus on seaduse kohaselt volitatud andma küsimuse ministri lahendada, tuleb ministri määruses viidata ka Vabariigi Valitsuse määruse sellekohasele sättele.
- (3) Ministri määrus peab vastama haldusmenetluse seaduses sätestatud vorminõuetele.
- (4) Ministri määrusele kirjutavad alla minister ja kantsler. Ministrit asendav teine minister kirjutab määrusele alla oma ametinimetuse ning lisab asendatava ministri ametinimetuse koos sõnaga "ülesannetes".
- (5) Ministri määrused avaldatakse Riigi Teataja seadusega ettenähtud korras.
- (6) Ministri määruse ärakirjad saadetakse pärast allakirjutamist viivitamata riigisekretärile ning seaduses sätestatud korras õiguskantslerile.

§ 52. Ministri käskkiri

- (1) Minister annab käskkirju teenistusalastes ja muudes üksikküsimustes.
- (2) Ministri käskkiri peab vastama haldusmenetluse seaduses sätestatud vorminõuetele.
- (3) Ministri käskkirjale kirjutab alla minister. Ministrit asendav teine minister kirjutab käskkirjale alla oma ametinimetuse ning lisab asendatava ministri ametinimetuse koos sõnaga "ülesannetes".
- (4) Ministri käskkiri jõustub allakirjutamise päeval, kui käskkirjas eneses ei sätestata hilisemat tähtpäeva. Käskkiri tehakse viivitamata teatavaks asjaosalistele.

2¹. jagu Abiminister

[RT I 2003, 51, 349- jõust. 19.07.2003]

§ 52¹. Abiminister

- (1) Ministeeriumi koosseisus võib ette näha abiministri ametikoha. Ministeeriumis võib olla ainult üks abiminister.
- (2) Vabariigi Valitsus nimetab ministeeriumi juhtiva ministri ettepanekul oma korraldusega ametisse abiministri.
- (3) Abiministri volitused lõpevad:
 - 1) tema ametist vabastamisel Vabariigi Valitsuse korraldusega;
 - 2) ministri volituste lõppemisel.
- (4) Minister teeb abiministri ametisse nimetamise ja ametist vabastamise teatavaks Riigikogu istungil.
- (5) Abiminister juhib ministrilt saadud volituste piires ministeeriumi valitsemisalasse kuuluvates küsimustes poliitika kujundamisega tegelevaid struktuuriüksusi ja korraldab ministeeriumi valitsemisalasse kuuluvaid küsimusi ning täidab muid ministri antud ülesandeid.
- (6) Abiminister ei tohi olla üheski muus riigi- või kohaliku omavalitsuse ametis ega kuuluda äriühingu juhatusse või nõukogusse, tegutseda ettevõtjana, töötada ühelgi teisel tasustataval ametikohal, välja arvatud teaduslik ja pedagoogiline töö.

3. jagu

Ministeeriumi kantsler

§ 53. Kantsleri pädevus

- (1) Ministeeriumi kantsler juhib ministeeriumi struktuuriüksuste tööd, koordineerib ministeeriumi valitsemisalas olevate riigiasutuste tegevust ja korraldab ministeeriumi asjaajamist.
- (2) Kantsleril on õigus ministri poolt kinnitatud eelarve alusel käsutada ministeeriumi eelarvelisi vahendeid, arvestades käesoleva seaduse § 49 1. lõike punktis 8 sätestatud.
- (3) Kantsler valmistab ette ministeeriumi aastaelarve eelnõu ja vajaduse korral lisaelarve kohta käivad ettepanekud.
- (4) Kantsler teeb ministrile ettepanekuid ministeeriumi asestantsleri, osakondade juhatajate, Välisministeeriumis peadirektori, Keskkonnaministeeriumis ka keskkonnateenistuse juhataja teenistusse võtmiseks ja teenistusest vabastamiseks.
- (5) Kantsler nimetab ametisse ja vabastab ametist ministeeriumi koosseisu kuuluvad ametnikud ja muud töötajad, välja arvatud need, keda nimetab ametisse ja vabastab ametist minister.
- (6) Kantsler annab kaasallkirja ministri määrusele. Kui kantsler ei saa haiguse või muu takistuse tõttu oma ülesandeid täita, annab ministri määrusele kaasallkirja asestantsler või kantslerit asendama määratud ametnik.
- (7) Kantsler keeldub kaasallkirja andmisest, kui määrus ei ole kooskõlas põhiseaduse ja seadusega. Sel juhul esitab kantsler viivitamata ministrile kirjalikult motiveeritud seisukohta. Kui minister jääb endise otsuse juurde, annab kantsler oma kaasallkirja. Kantsleri kirjalik seisukoht lisatakse määrusele ja see saadetakse viivitamata õiguskantslerile.
- (8) Kantsler hoiab ministeeriumi vapipitsatit.
- (9) Kantsler korraldab riigivara kasutamist ministrilt saadud volituste piirides kooskõlas riigivaraseadusega.
- (10) Kantsleri täpsemad tööülesanded ja nende täitmise kord sätestatakse ministeeriumi põhimääruses.

§ 54. Kantsleri käskkirj

- (1) Kantsler annab seaduses ja ministeeriumi põhimääruses sätestatud pädevuse piires käskkirju ministeeriumi valitsemisalas olevate riigiasutuste tegevuse koordineerimiseks ja korraldamiseks, ministeeriumi töötajate teenistusse võtmiseks ja töölt vabastamiseks ning struktuuriüksuste töö juhtimiseks ja koordineerimiseks.
- (2) Kantsler annab käskkirju ministeeriumi asjaajamise korraldamiseks vastavalt valitsusasetuse asjaajamiskorrale.

§ 55. Kantsleri ametisse nimetamine ja ametist vabastamine

- (1) Kantsleri nimetab ametisse ja vabastab ametist Vabariigi Valitsus ministri ettepanekul avaliku teenistuse seaduses ettenähtud alustel, kuulates ära riigisekretäri arvamuse.
- (2) Vabariigi Valitsuse volituste lõppemine või ministri volituste muul alusel lõppemine ei ole kantsleri ametist vabastamise alus.
- (3) Kantsler ei või olla üheski muus riigi- ega omavalitsusametis ega kuuluda tulundusettevõtte alaliselt tegutsevasse juht-, kontroll- või revisjoniorganisse.

§ 56. Asestantsler

- (1) Ministeeriumi koosseisus võib ette näha asestantslerite ametikohad.
- (2) Asestantsleri nimetab ametisse ja vabastab ametist minister.
- (3) Asestantsler asendab kantslerit viimase äraolekul.
- (4) Asestantslerile võib panna ülesandeid kantsleri pädevuse piirides.
- (5) Asestantsler ei või olla üheski muus riigi- ega omavalitsusametis ega kuuluda tulundusettevõtte alaliselt tegutsevasse juht-, kontroll- või revisjoniorganisse.
- (6) Asestantsleri täpsemad tööülesanded ja nende täitmise kord sätestatakse ministeeriumi põhimääruses.

4. jagu

Ministeeriumide valitsemisalad

§ 57. Ministeeriumide valitsemisalade kehtestamine

- (1) Ministeeriumide valitsemisalad kehtestatakse käesoleva seadusega.
- (2) Kui seadusega Vabariigi Valitsuse võimkonda antud küsimus ei kuulu käesoleva ja muude seaduste alusel ühegi ministeeriumi valitsemisalasse, otsustab küsimuse Vabariigi Valitsus.
- (3) Kui küsimus on mitme ministeeriumi valitsemisalas ning seadusega ei ole ette nähtud lahendavat ministeeriumi, otsustab küsimuse Vabariigi Valitsus.
- (4) [Valitsusasutuste ja muude riigiasutuste kuuluvuse ministeeriumi valitsemisalasse määrab Vabariigi Valitsus](#), kui seadusest ei tulene teisiti.

§ 58. Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala

[Lõike 1 sõnastus kuni 31.08.2007]

(1) Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalas on riigi haridus-, teadus-, noorte- ja keelepoliitika kavandamine ning sellega seonduvalt alus-, põhi-, üldkesk-, kutsekesk-, kõrg-, huviala- ning täiskasvanuhariduse, teadus- ja arendustegevuse, noorsootöö ja erinoorsootöö valdkondade korraldamine ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine.

[Lõike 1 sõnastus alates 1.09.2007]

(1) Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalas on riigi haridus-, teadus-, noorte- ja keelepoliitika kavandamine ning sellega seonduvalt alus-, põhi-, üldkesk-, kutsekesk-, kõrg-, huvi- ning täiskasvanuhariduse, teadus- ja arendustegevuse, noorsootöö ja erinoorsootöö valdkondade korraldamine ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine.

[[RT I 2007, 4, 18-](#) jõust. 01.09.2007]

(2) Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalas on Keeleinspeksioon.

§ 59. Justiitsministeeriumi valitsemisala

(1) [Justiitsministeeriumi valitsemisalas on](#) õigusloome koordineerimine, õigusaktide süstematiseerimine, esimese ja teise astme kohtute, prokuratuuri, vanglate, notarite ametitegevuse ja õigusteenuse korraldamine ning õigusloome ministeeriumi pädevuse kohaselt, samuti välisriigi kodaniku või kodakondsuseta isiku välisriigile väljaandmise otsustamine ja andmekaitsealased küsimused.

[[RT I 2007, 11, 53-](#) jõust. 18.02.2007]

(2) [Kehtetu – [RT I 1999, 95, 845-](#) jõust. 01.01.2000]

(3) Justiitsministeeriumi valitsemisalas on Andmekaitse Inspeksioon.

[[RT I 2007, 11, 53-](#) jõust. 18.02.2007]

§ 60. Kaitseministeeriumi valitsemisala

(1) Kaitseministeeriumi valitsemisalas on riigikaitse korraldamine ja seoses sellega ettepanekute tegemine riigikaitsepoliitika kujundamiseks, riigikaitse elluviimine, rahvusvahelise kaitsealase koostöö koordineerimine, mobilisatsiooni ettevalmistamine ja läbiviimine, kutsealuste kutsumine ajateenistusse, kaitseväge reservi arvestuse ja väljaõppe korraldamine, kaitseväge ja Kaitsealiidu rahastamine ja varustamine, kaitsetööstuse arendamine, kaitseväge ja Kaitsealiidu tegevuse kontrollimine ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine.

(2) Kaitseministeeriumi valitsemisalas on kaitsevägi, Kaitsealiit, [Teabeamet](#) ja [Kaitseressursside Amet](#).

[[RT I 2005, 33, 244-](#) jõust. 01.08.2005]

§ 61. Keskkonnaministeeriumi valitsemisala

(1) Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas on riigi keskkonna- ja looduskaitse korraldamine, maa ja ruumiandmekogudega seotud ülesannete täitmine, loodusvarade kasutamise, kaitse, taastootmise ja arvestamise korraldamine, kiirguskaitse tagamine, keskkonnajärelevalve, ilmavaatluste, loodus- ja mereuringute, geoloogiliste, kartograafiliste ja geodeetiliste tööde korraldamine, maakatastri ja veekatastri pidamine ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine.

(2) Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas on järgmised ametid ja inspeksioonid:

- 1) Maa-amet;
 - 2) Keskkonnainspeksioon.
- [RT I 2004, 22, 148- jõust. 08.04.2004]

§ 62. Kultuuriministeeriumi valitsemisala

(1) Kultuuriministeeriumi valitsemisalas on riigi kultuuri-, kehakultuuri-, spordi- ning muinsuskaitsetöö korraldamine ja kunstide edendamine, osalemine riigi meediatöö kavandamisel ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine.

(2) Kultuuriministeeriumi valitsemisalas on Muinsuskaitseamet.

[RT I 2001, 102, 677- jõust. 01.04.2002]

§ 63. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisala

(1) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas on riigi majanduspoliitika ja majanduse arengukavade väljatöötamine ning elluviimine tööstuse, kaubanduse, energeetika, elamumajanduse, ehituse, transpordi (sealhulgas transpordi infrastruktuur, veondus, transiit, logistika ja ühistransport), liikluskorralduse (sealhulgas liiklus raudteel, maanteedel ja tänavatel, vee- ja õhuteedel), liiklusohutuse suurendamise ja liiklusvahendite keskkonnakahjulikkuse vähendamise, informaatika, telekommunikatsiooni, postside ja turismi valdkonnas; riigi infosüsteemide arendamise koordineerimine; tehnoloogiline arendustegevus ja innovatsioon; metroloogia, standardiseerimise, sertifitseerimise, akrediteerimise, tegevuslubade, registrite, tööstusomandi kaitse, konkurentsijärevalve, tarbijakaitse, ekspordiarengu ja kaubanduse kaitsemeetmete korraldamine; ettevõtluse regionaalse arengu ja investeringute alased küsimused, vedelkütuse miinimumvaru haldamine ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine.

(2) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas on järgmised ametid ja inspeksioonid:

- 1) Konkurentsiamet;
- 2) Lennuamet;
- 3) Maanteeamet;
- 4) Patendiamet;
- 5) [kehtetu – RT I 2003, 81, 542- jõust. 31.03.2004]
- 6) Sideamet;
- 7) Tarbijakaitseamet;
- 8) Veeteede Amet;
- 9) Energiaturu Inspeksioon;
- 10) Tehnilise Järelevalve Inspeksioon;
- 11) Raudteeinspeksioon.

[RT I 2003, 81, 542- jõust. 31.03.2004]

§ 64. Põllumajandusministeeriumi valitsemisala

(1) Põllumajandusministeeriumi valitsemisalas on maaelu poliitika, põllumajanduspoliitika, kalanduspoliitika kalamajandust puudutava osa ja põllumajandustoodete kaubanduspoliitika kavandamine ja elluviimine, toidu ohutuse ja nõuetekohasuse tagamise korraldamine, loomatervise ja -kaitse ning taimetervise ja -kaitse alase tegevuse koordineerimine, põllumajandusteadus- ja arendustegevuse ning põllumajandushariduse korraldamine ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine.

(2) Põllumajandusministeeriumi valitsemisalas on järgmised ametid ja inspeksioonid:

- 1) Veterinaar- ja Toiduamet ;
- 2) Taimetoodangu Inspeksioon;
- 3) [kehtetu – RT I 2002, 96, 563- jõust. 01.01.2003]
- 4) Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet.

[RT I 2005, 15, 84- jõust. 03.04.2005]

§ 65. Rahandusministeeriumi valitsemisala

(1) Rahandusministeeriumi valitsemisalas on valitsuse finants- ja ressursihalduspoliitika ning riigi eelarvepoliitika kavandamise koordineerimine ja elluviimine, maksu- ja tollipoliitika kavandamine ja elluviimine, majandusanalüüs ja -prognoos, riigiabi andmise lubade menetlemine ning riigiabi seaduslikkuse ja kasutamise üle järelevalve teostamine, riigihangete alane tegevus, riiklik statistika, valitsuse sisekontrolli süsteemi rakendamise ja siseauditi korraldamise koordineerimine, riigiraamatupidamine, riigi finantsvarade ja -kohustuste haldamine, riigile antav välisabi ja laenud ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine.

(2) Rahandusministeeriumi valitsemisalas on järgmised ametid ja inspeksioonid:

- 1) [kehtetu – RT I 2002, 87, 505- jõust. 23.10.2002]
- 2) Maksu- ja Tolliamet ;
- 2¹) Riigihangete amet;
- 3) Statistikaamet ;
- 4) 5)–6) [kehtetud – RT I 2001, 59, 358 – jõust. 1.01.2002]

[RT I 2003, 88, 590- jõust. 01.01.2004]

[kehtetu – RT I 2003, 88, 590- jõust. 01.01.2004]

§ 66. Siseministeeriumi valitsemisala

(1) Siseministeeriumi valitsemisalas on riigi sisejulgeoleku tagamine ja avaliku korra kaitsmine, riigipiiri valvamine ja kaitsmine ning piirirežiimi tagamine, kriisireguleerimine, riigi tegevusvaru ning tuletõrje- ja päästeala tööde, kodakondsuse ja migratsiooni ning kirikute ja kogudustega seotud asjade korraldamine, kohaliku omavalitsuse arendamine, regionaalhalduse ning regionaalarengu kavandamine ja koordineerimine, ruumilise planeerimise alase tegevuse üleriigiline korraldamine ja järelevalve, perekonnaseisualased küsimused ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine.

[RT I 2007, 11, 53- jõust. 18.02.2007]

(2) Siseministeeriumi valitsemisalas on järgmised ametid ja inspeksioonid:

- 1) Kaitsepolitseiamet;
- 2) Kodakondsus- ja Migratsiooniamet;
- 3) Piirivalveamet;
- 4) Politseiamet;
- 5) Päästeamet;
- 6) [kehtetu – RT I 2007, 11, 53- jõust. 18.02.2007]

(3) Siseministeeriumi valitsemisalas on maavalitsused.

§ 67. Sotsiaalministeeriumi valitsemisala

(1) Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas on riigi sotsiaalprobleemide lahendamiskavade koostamine ja elluviimine, rahva tervise kaitse ja arstiabi, tööhõive, tööturu ja töökeskkonna, sotsiaalse turvalisuse, sotsiaalkindlustuse ja -hoolekande korraldamine, naiste ja meeste võrdõiguslikkuse edendamine ja sellealase tegevuse koordineerimine ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine.

(2) Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas on järgmised ametid ja inspeksioonid:

- 1) Raviamet;
- 2) Sotsiaalkindlustusamet ;
- 3) Tööturuamet ;
- 3¹) Tervishoiuamet;
- 4) Tervisekaitseinspeksioon;
- 5) Tööinspeksioon.

§ 68. [Kehtetu – RT I 2002, 87, 505- jõust. 23.10.2002]

§ 69. Välisministeeriumi valitsemisala

[RT I 2005, 73, 565- jõust. 08.01.2006]

(1) Välisministeeriumi valitsemisalas on ettepanekute tegemine riigi välispoliitika kavandamiseks, välislepingute ja välismajandusega seotud küsimuste lahendamine, Eesti seisukohtade kaitsmise tagamine Euroopa Liidu Nõukogu alaliste esindajate komitees ning kohtumenetluses Euroopa Kohtus ja esimese astme kohtus, Eesti Vabariigi suhtlemise korraldamine välisriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, sise- ja välisprotokollide korraldamine riiklike tähtpäevade tähistamise ning riiklikult oluliste välisvisiitide läbiviimise, samuti kõrgete külaliste vastuvõtmise korral, Eesti riigi ja kodanike huvide kaitsmine välisriikides, rahvusvahelise arengu- ja humanitaarabi andmise korraldamine, Eesti tutvustamine ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine .

(2) [Kehtetu – RT I 1997, 73, 1200- jõust. 26.10.1997]

5. jagu Ametid ja inspeksioonid

§ 70. Ametid

(1) Amet on seaduses sätestatud ning ministeeriumi valitsemisalas tegutsev valitsusasutus, millel on juhtimisfunktsioon ja mis teostab riiklikku järelevalvet ning kohaldab riiklikku sundi seaduses ettenähtud alustel ja ulatuses.

(2) Ametit juhivad peadirektor, kelle nimetab ametisse ja vabastab ametist minister kantsleri ettepanekul, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

§ 71. Inspeksioonid

(1) Inspeksioon on seaduses sätestatud ning ministeeriumi valitsemisalas tegutsev valitsusasutus, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti. Inspeksiooni põhiülesanne on teostada riiklikku järelevalvet ning kohaldada riiklikku sunni seaduses ettenähtud alustel ja ulatuses.

(2) Inspeksiooni juhib peadirektor, kelle nimetab ametisse ja vabastab ametist minister kantsleri ettepanekul, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

§ 72. Ametite ja inspeksioonide pädevus

(1) Ametite ja inspeksioonide pädevus riikliku järelevalve teostamisel ning riikliku sunni kohaldamisel sätestatakse seadusega.

(2) Ametitel ja inspeksioonidel võivad olla kohalikud asutused.

§ 73. Ameti ja inspeksiooni peadirektori pädevus

(1) Ameti ja inspeksiooni peadirektor:

- 1) juhib ameti ning inspeksiooni tööd;
- 2) vastutab ameti ja inspeksiooni tegevust korraldavate õigusaktide täpse ja otstarbeka täitmise eest ning annab aru asjaomasele ministrile;
- 2¹) korraldab ameti ja inspeksiooni sisekontrolli süsteemi rakendamist ja siseauditaalast tööd;
- 3) teostab teenistuslikku järelevalvet vastavalt käesoleva seaduse §-le 96;
- 4) nimetab ametisse ja vabastab ametist ameti või inspeksiooni koosseisu kuuluvad ametnikud ja teised teenistujad, sealhulgas kooskõlastatult ministri ja maavanemaga kohalike asutuste juhid ;
- 5) esitab ministrile ettepanekud ameti ja inspeksiooni ning nende kohalike asutuste tulude ja kulude eelarve kohta ning valvab eelarve täpse ja otstarbeka täitmise üle;
- 6) esitab ministrile ettepanekuid ameti või inspeksiooni tegevusvaldkonna korraldamiseks;
- 7) täidab muid ülesandeid, mis talle on pandud seaduse, Vabariigi Valitsuse määruse ja korraldusega ning ministri määruse ja käskkirjaga.

(2) Ameti või inspeksiooni peadirektoril on kõik avaliku teenistuse seaduses sätestatud ametisse nimetamise õigust omava isiku õigused.

[RT I 2003, 88, 590- jõust. 01.01.2004]

§ 74. Peadirektori käskkiri

(1) Ameti ja inspeksiooni peadirektoril on õigus anda seaduse, Vabariigi Valitsuse määruse või korralduse või ministri määruse või käskkirja alusel teenistusalastes küsimustes käskkirju.

(2) Ameti ja inspeksiooni peadirektori käskkiri peab vastama haldusmenetluse seaduses sätestatud vorminõuetele ning jõustub käesoleva seaduse § 52 4. lõikes ettenähtud ajal.

(3) Ameti või inspeksiooni peadirektor saadab käskkirja viivitamata ministrile.

6. jagu Riiklik järelevalve

§ 75. Riiklik järelevalve

(1) Konkreetsete üksikjuhtude kohta riikliku järelevalve teostamisel teevad ettekirjutisi ning annavad otsuseid ministeeriumide riikliku järelevalve ametnikud, ameti või inspeksiooni peadirektor, samuti ameti või inspeksiooni ja nende kohalike ametiasutuste riikliku järelevalve ametnikud.

(2) Ametnike riikliku järelevalve pädevus ja ettekirjutuste tegemise ning otsuste andmise kord määratakse eraldi seadusega.

5. peatükk RIIGIKANTSELEI

§ 76. Riigikantselei staatus

Vabariigi Valitsuse juures on Riigikantselei. Riigikantselei on valitsusasutus, mis täidab seadusest tulenevaid ja Vabariigi Valitsuse poolt seaduse alusel antud ülesandeid.

§ 77. Riigikantselei ülesanded

- (1) Riigikantselei:
 - 1) korraldab Vabariigi Valitsuse ja peaministri asjaajamist ning tehnilist teenindamist;
 - 2) korraldab Vabariigi Valitsuse ja peaministri suhtlemist Riigikogu ja teiste põhiseaduslike institutsioonidega;
 - 3) annab välja Riigi Teatajat;
 - 4) kontrollib Vabariigi Valitsuse õigusaktide eelnõude vastavust põhiseadusele ja seadustele;
 - 5) peab Riigikogu, Vabariigi Valitsuse ja peaministri poolt ministritele antud ülesannete täitmise arvestust;
 - 6) korraldab riigi- ja kohaliku omavalitsuse sümboolikaga seonduvat vastavalt seadustele ja Vabariigi Valitsuse õigusaktidele;
 - 7) korraldab valitsusasutuste ja muude riigiasutuste asjaajamisalaste õigusaktide eelnõude väljatöötamist;
 - 8) korraldab arhiivindust;
 - 9) [kehtetu – RT I 2000, 58, 378- jõust. 24.07.2000]
 - 10) koordineerib riigiametnike ja kohaliku omavalitsuse ametnike koolitust ja atesteerimist;
 - 11) korraldab ametnike reservi arvestuse pidamist;
 - 12) koordineerib Euroopa Liidu asjades Eesti seisukohtade kujundamist, pidades silmas käesoleva seaduse § 49 lõike 1 punktides 3²–3⁴sätetatut.

(2) Oma ülesannete täitmiseks on Riigikantseleil õigus saada ministeeriumidelt, teistel valitsusasutustelt ja kohaliku omavalitsuse asutustelt asjasse puutuvaid dokumente ja selgitusi.
[RT I 2005, 73, 565- jõust. 08.01.2006]

§ 78. Riigikantselei struktuur

- (1) Riigikantselei struktuuri kuuluvad osakonnad ja muud struktuuriüksused vastavalt Riigikantselei põhimäärusele.
- (2) Riigikantselei hallatavad Vabariigi Valitsuse teenindamiseks vajalikud asutused moodustab ja nende põhimäärused kinnitab riigisekretär.
- (3) Riigikantselei halduses on valitsusasutusena Rahvusarhiiv.

§ 79. Riigisekretär

- (1) Riigikantseleid juhivad riigisekretär, kelle nimetab ametisse ja vabastab ametist peaminister oma korraldusega.
- (2) Riigisekretäriks võib olla üksnes juriidilist kõrgharidust omav isik.
- (3) Riigisekretär võtab sõnaõigusega osa valitsuse istungitest.
- (4) Riigisekretär ei tohi olla üheski muus riigi- või kohaliku omavalitsuse ametis ega kuuluda tulundusettevõtte juhatusse või nõukogusse, tegutseda ettevõtjana, töötada ühelgi teisel tasustataval ametikohal, välja arvatud teaduslik ja pedagoogiline töö.
- (5) Riigisekretäril on Riigikantselei juhina samad õigused, mis on seadusega antud ministri ministri juhtimisel.
- (6) Riigisekretär nimetab ametisse ja vabastab ametist Riigikantselei peadirektori ja struktuuriüksuste juhid.
- (7) Riigisekretär annab Riigikantselei juhtimisel, samuti tema juures asuvate Vabariigi Valitsuse teenindamiseks vajalike asutuste tegevuse korraldamiseks käskkirju.
- (8) Kui riigisekretär ei saa haiguse või muu takistuse tõttu ajutiselt oma ülesandeid täita, paneb peaminister oma korraldusega tema ülesanded Riigikantselei peadirektorile, viimase äraolekul Riigikantselei ühele struktuuriüksuse juhile.
- (9) Riigisekretär on aruandekohustuslik Vabariigi Valitsuse ja peaministri ees.

§ 80. Riigisekretäri vabastamine

- (1) Riigisekretär vabastatakse peaministri korraldusega avaliku teenistuse seaduses sätestatud alustel.
- (2) Vabariigi Valitsuse tagasiastumine ei ole riigisekretäri ametist vabastamise alus.

§ 81. Riigisekretäri ülesanded Vabariigi Valitsuse töö korraldamisel

- (1) Riigisekretär korraldab Vabariigi Valitsuse istungite ettevalmistamist ja protokollimist, Vabariigi Valitsuse määruste ja korralduste teatavakstegemist ning nende ja teiste õigusaktide avaldamist Riigi Teatajas.

(1¹) Riigisekretär edastab üksikjuhtumit reguleeriva ning isiku õigusi tekitava, muutva või lõpetava Vabariigi Valitsuse korralduse vastava menetluse algatanud haldusorganile, kes teeb korralduse isikule teatavaks.

(2) Riigisekretär koostab Vabariigi Valitsuse istungi päevakorra kava ja esitab selle koos päevakorraküsimuste arutamiseks vajalike dokumentidega kinnitamiseks peaministrile. Riigisekretär jälgib, et Vabariigi Valitsuse õigusaktide eelnõud oleksid vastavuses põhiseaduse ja muude seadustega.

(3) Riigisekretär annab kaasallkirja Vabariigi Valitsuse määrustele ja korraldustele ning Vabariigi Valitsuse istungi protokollidele.

(4) Riigisekretär keeldub kaasallkirja andmast, kui Vabariigi Valitsuse määrus või korraldus ei vasta põhiseadusele või seadustele. Keeldumise esitab riigisekretär Vabariigi Valitsusele kirjalikult motiveerituna ja see lisatakse Vabariigi Valitsuse istungi protokollile. Kui Vabariigi Valitsus jääb endise otsuse juurde, annab riigisekretär oma kaasallkirja. Riigisekretäri kirjalik seisukoht lisatakse Vabariigi Valitsuse määrule või korraldusele ja see saadetakse viivitamata õiguskantslerile.

(5) Riigisekretär teeb peaministrile ettepanekuid Vabariigi Valitsuse töökorralduse küsimustes.

(6) Riigisekretär teeb peaministrile ettepanekuid ministri õigusaktide peatamise ja kehtetuks tunnistamise küsimuste Vabariigi Valitsuse istungi päevakorda kinnitamiseks vastavalt käesoleva seaduse §-dele 94, 99 ja 100.

(7) Riigisekretär esindab riiki kohtus Riigikantslei ülesannete täitmisest tulenevates kohtuvaidlustes, korraldab nimetatud kohtuasjade kohta informatsiooni kogumist ning edastamist §-s 44¹ sätestatud korras. [RT I 2006, 14, 111- jõust. 06.04.2006]

§ 82. Riigisekretäri muud ülesanded

(1) Riigisekretär hoiab riigipitsatit ja protokollib selle kasutamist vastavalt seadusele ja Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud vormile.

(2) Riigisekretär annab arvamuse ministeeriumi kantsleri ametisse nimetamisel ja ametist vabastamisel.

(3) Riigisekretär täidab muid talle seaduse või Vabariigi Valitsuse õigusaktiga pandud ülesandeid.

6. peatükk MAAVANEM JA MAAVALITSUS

§ 83. Maavanema ametisse nimetamine ja ametist vabastamine

(1) Maavanema nimetab regionaalministri ettepanekul viieks aastaks ametisse Vabariigi Valitsus.

(2) [Kehtetu – RT I 2006, 14, 111- jõust. 06.04.2006]

(3) Regionaalminister tutvustab maavanemakandidaati maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste liidu üldkoosolekule ning kuulab ära üldkoosoleku arvamuse.

(4) Regionaalminister esitab maavanemakandidaadi ametisse nimetamiseks Vabariigi Valitsusele, lisades maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste liidu üldkoosoleku arvamuse.

(5) Maavanema ennetähtaegse ametist vabastamise otsustab Vabariigi Valitsus:

- 1) regionaalministri ettepanekul regionaalministri ja maavanema koostöö mittelaabumise tõttu vastavalt avaliku teenistuse seaduse §-le 113³;
- 2) maavanema isikliku avalduse alusel;
- 3) maavanema suhtes süüdimõistva kohtuotsuse jõustumise korral;
- 4) pikaajalise töövõimetuse tõttu avaliku teenistuse seaduse §-s 119 ettenähtud korras.

(6) Maavanem ei tohi olla üheski muus riigi- või kohaliku omavalitsuse ametis ega kuuluda tulundusettevõtte juhatusse või nõukogusse, tegutseda ettevõtja ega prokuristina, töötada ühelgi teisel tasustataval ametikohal, välja arvatud teaduslik ja pedagoogiline töö. Maavanem ei või olla ka valla- või linnavolikogu liige. [RT I 2006, 14, 111- jõust. 06.04.2006]

§ 83¹. Maavanema õigus hüvitisele volituste lõppemise korral

(1) Maavanemal on tema volituste lõppemisel vastavalt käesoleva seaduse § 83 1. lõikes sätestatud tähtajale või volituste ennetähtaegsel lõppemisel käesoleva seaduse § 83 5. lõike punktis 1 sätestatud alusel õigus saada hüvitist kuue kuu ametipalga ulatuses.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud hüvitist ei maksta, kui maavanema volitused lõpevad vastavalt käesoleva seaduse § 83 1. lõikes sätestatud tähtajale ja ta nimetatakse uuesti maavanemaks.

(3) Maavanema surma korral on temaga koos elanud ja tema ülalpidamisel olnud perekonnaliikmetel õigus käesoleva paragrahvi 1. lõikes ettenähtud hüvitisele.

[RT I 2006, 14, 111- jõust. 06.04.2006]

§ 84. Maavanema pädevus

Maavanem:

- 1) esindab maakonnas riigi huve ning hoolitseb maakonna tervikliku ja tasakaalustatud arengu eest;
- 2) juhib maavalitsuse tööd;
- 3) annab oma tegevusest aru regionaalministrile;
- 4) koordineerib ministeeriumide ja teiste täidesaatva riigivõimu asutuste kohalike asutuste ning kohalike omavalitsuste koostööd maakonnas;
- 5) annab arvamuse ministeeriumide ja teiste täidesaatva riigivõimu asutuste maakonnas asuvate kohalike asutuste juhtide ametisse nimetamise ja vabastamise kohta;
- 6) informeerib regionaalministrit ja kohalikke omavalitsusi regionaalpoliitika, samuti muudes täidesaatva riigivõimu ja kohalike omavalitsuste suhete küsimustes;
- 7) teeb regionaalministri kaudu Vabariigi Valitsusele ja ministeeriumidele ettepanekuid valitsusasutuste kohalike ametiasutuste ning muude maakonnas asuvate riigiasutuste töö korraldamiseks;
- 8) valdab, kasutab ja käsutab riigivara oma volituste piirides vastavalt seadusele;
- 9) sõlmib Vabariigi Valitsuse volitusel halduslepinguid kohalike omavalitsustega nende poolt riiklike kohustuste täitmiseks;
- 10) teostab käesoleva seaduse §-s 85 sätestatud alustel ja korras järelevalvet kohalike omavalitsuste tegevuse üle, samuti täidab teenistusliku järelevalve ülesandeid vastavalt käesoleva seaduse §-le 98;
- 11) suunab ja koordineerib maavalitsuse haldamisel olevate riigiasutuste tegevust;
- 11¹) esindab riiki kohtus maavanema ülesannete täitmisest tulenevates kohtuvaidlustes, korraldab nimetatud kohtuasjade kohta informatsiooni kogumist ja edastamist §-s 44¹ sätestatud korras;
- 12) kinnitab maavalitsuse teenistujate koosseisu kooskõlastatult regionaalministriga regionaalministri kinnitatud maavalitsuse struktuuri alusel;
- 13) nimetab ametisse ja vabastab ametist maavalitsuse koosseisu kuuluvad riigiteenistujad, samuti maavalitsuse haldamisel olevate riigiasutuste juhid, kui seadusega või seaduse alusel Vabariigi Valitsuse määrusega ei sätestata teisiti;
- 13¹) korraldab Euroopa Liiduga seonduvat riigisest teavitustegevust maakonnas;
- 14) esitab Vabariigi Valitsusele regionaalministri kaudu ettepanekud maavalitsuse kulude ja tulude eelarve eelnõu ning vajadusel lisaelarve eelnõu kohta, valvab eelarve otstarbeka täitmise järele, tagab Euroopa Liidu poolt eraldatud vahendite, abi ja toetuste ning muu välisabi sihipärase kasutamise;
- 15) kinnitab ja muudab maavalitsuse haldamisel olevate riigiasutuste eelarved ja kontrollib nende täitmist;
- 15¹) kuulutab välja kohaliku omavalitsuse volikogu täiendavad valimised ja valimised kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise tõttu;
- 15²) tagab sisekontrolli süsteemi rakendamise ja siseauditi korraldamise maavalitsuses ja maavalitsuse haldamisel olevates riigiasutustes;
- 16) täidab muid ülesandeid, mis on talle pandud seaduse või muu õigusaktiga.

[RT I 2006, 14, 111- jõust. 06.04.2006]

§ 85. Maavanema järelevalvepädevus kohalike omavalitsuste tegevuse üle

(1) Maavanemal on õigus teostada järelevalvet antud maakonna kohalike omavalitsusüksuste volikogude ja valitsuste üksikaktide seaduslikkuse üle ning seaduses sätestatud juhtudel ja ulatuses ka kohalike omavalitsusüksuste kasutuses või valduses oleva riigivara kasutamise seaduslikkuse ja otstarbekuse üle.

(2) Maavanemal on õigus nõuda maakonna kohalike omavalitsusüksuste volikogude ja valitsuste jõustunud õigusaktide ärakirju.

(3) Kohalikud volikogud ja valitsused on kohustatud ärakirjad esitama hiljemalt seitsmendal päeval pärast maavanema nõude saamist.

(4) Kui maavanem leiab, et kohaliku omavalitsuse volikogu või valitsuse üksikakt kas täielikult või osaliselt ei vasta põhiseadusele, seadusele või seaduse alusel antud muule õigusaktile, võib ta esitada kirjaliku ettepaneku viia üksikakt või selle säte 15 päeva jooksul põhiseaduse, seaduse või muu õigusaktiga vastavusse. Kui volikogu või valitsus ei ole 15 päeva jooksul pärast maavanema kirjaliku ettepaneku saamist üksikakti või selle sätet põhiseaduse, seaduse või muu õigusaktiga kooskõlla viinud või on keeldunud seda tegemast, pöördub maavanem halduskohtumenetluse seadustikus ettenähtud korras protestiga halduskohtusse.

(5) Kui maavanem pöördub põhiseaduse §-de 14 ja 160 ning õiguskantsleri tegevuse korraldamise seaduse § 12 kohaselt avaldusega õiguskantsleri poole kohaliku omavalitsusorgani üldakti või selle sätte põhiseadusele

või muule seadusele vastavuse kontrollimiseks, siis saadab ta samal päeval avalduse ära kirja ka selle akti vastu võtnud kohalikele omavalitsusorganile.

(6) Kui maavanem avastab, et kohalik omavalitsus on vullanud, kasutanud või käsutanud riigivara ebaseaduslikult või ebaotstarbekalt, teeb ta Riigikontrollile või uurimis- või muule pädevale asutusele ettekande ning edastab koos ettekandega ka tema käsutuses olevad seda tõendavad dokumendid ja muud materjalid.

(7) Maavanemal või tema korraldusega volitatud ametnikul on õigus kontrollida seadusega kohalikele omavalitsusele pandud või kohaliku omavalitsuse poolt halduslepinguga võetud riiklike ülesannete täitmist.

§ 86. Maavanema asendamine

(1) [Maavanema ajutise asendamise korra kinnitab regionaalminister](#) .

(2) [Kehtetu – [RT I 1996, 88, 1560](#)- jõust. 01.01.1997]

(3) Kui maavanema ametikoht on vaba või kui maavanem ei saa oma ülesandeid täita püsivtakistuse tõttu, nimetab regionaalminister oma käskkirjaga maavanema kohusetäitja kuni kolmeks kuuks või takistuse möödumiseni.

(4) Maavanema asendajal ja kohusetäitjal on samad õigused ja kohustused nagu maavanemal, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(5) Dokumentide allkirjutamisel lisab maavanemat asendav isik oma ametinimetusele sõnad "maavanema ülesannetes", käesoleva paragrahvi 3. lõike alusel kirjutab maavanema kohustusi täitev isik alla maavanema kohusetäitjana.

[[RT I 2004, 22, 148](#)- jõust. 08.04.2004]

§ 87. Maavanema korraldus

(1) Maavanem annab seaduse või Vabariigi Valitsuse määruse alusel ja täitmiseks korraldusi.

(2) Maavanema korraldus peab vastama haldusmenetluse seaduses sätestatud vorminõuetele.

(3) Maavanema korraldusele kirjutab alla maavanem.

(4) Maavanema korraldus jõustub allkirjutamise päeval, kui aktis eneses ei ole kehtestatud hilisemat tähtpäeva. Maavanema korraldus tehakse viivitamata teatavaks asjaosalistele, kui seadusega ei ole ette nähtud teistsugune teatavakstegemine.

§ 88. Maavalitsuse staatus ja ülesanded

(1) Maavalitsus on maavanemat teenindav ning maavanema juhtimisel töötav valitsusasutus.

(2) Maavalitsus:

1) korraldab maavanema asjaajamist ja tehnilist teenindamist;

2) valmistab ette maavanema korralduste eelnõusid või muid maavanema poolt nõutavate dokumentide projekte;

3) korraldab ja kontrollib maavanema korralduste täitmist;

4) korraldab maakonna sümboolikaga seonduvat tegevust;

5) korraldab maavalitsuse haldamisel olevate riigiasutuste tulude ja kulude eelarvete eelnõude koostamist ning kontrollib eelarvetest kinnipidamist;

6) korraldab maavanema suhtlemist valitsusasutuste, kohalike omavalitsusasutuste ning teiste juriidiliste ja füüsiliste isikutega;

7) täidab muid ülesandeid, mis on talle pandud seaduse või muu õigusaktiga.

(3) Maavanema poolt volitatud maavalitsuse ametnikel on õigus maavanema pädevuses olevates küsimustes saada maakonnas asuvatelt valitsusasutustelt ja muudelt riigiasutustelt ning kohalikele omavalitsustelt vajalikke dokumente ja muud informatsiooni.

(4) Maavalitsus, selle struktuuriüksused ja ametnikud omavad teenistusväliste isikute suhtes võimuvolitusi vaid seaduses ettenähtud juhtudel.

(5) Maavalitsuse kantselei, osakonnad ja ametiisikud suhtlevad Vabariigi Valitsuse, ministriumide ja teiste valitsusasutustega maavanema kaudu.

(6) Maakonnal võivad olla Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud korras kooskõlastatud sümboolika ja teenetemärgid. Maakonna sümboolika ja teenetemärgid kehtestab regionaalminister.

[[RT I 2006, 14, 111](#)- jõust. 06.04.2006]

§ 89. Maavalitsuse struktuur

(1) Maavalitsus koosneb maavalitsuse kantseleist ja osakondadest. Kantselei ja osakondade koosseisu võivad kuuluda talitused. Maavalitsuse asukoha ning struktuuri kinnitab [regionaalminister](#).

(2) Maavalitsuse kantselei ja osakondade põhimäärused kinnitab maavanem.

(3) Maavalitsuse kantseleid juhib maasekretär. Osakonda juhib osakonnajuhataja, kelle nimetab ametisse ja vabastab ametist maavanem.

(4) Maavalitsuse koosseisu võivad kuuluda seaduse ja Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud korras ametiisikud, kelle pädevus määratakse seaduse ja Vabariigi Valitsuse määrusega.

(5) Maavalitsuse juures võivad olla komisjonid ja nõukogud. Täidesaatva riigivõimu volitustega komisjone ja nõukogusid moodustatakse seadusega või seaduse alusel Vabariigi Valitsuse määrusega ettenähtud alustel ja korras. Nõuandva õigusega komisjone ja nõukogusid moodustab, nende ülesanded ja töökorra määrab maavanem, kui seadusest ei tulene teisiti.

[RT I 2006, 14, 111 - jõust. 26.04.2006]

§ 90. Maavalitsuse haldamisel olevad riigiasutused

(1) Vabariigi Valitsus võib anda maavalitsuse haldamisele haridus-, kultuuri-, sotsiaalhoolekande- ja muid käesoleva seaduse §-s 43 nimetatud asutusi.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud asutuste suhtes on maavanem kõrgemalseisvaks ametnikuks ning omab seadusega või seaduse alusel Vabariigi Valitsuse määrusega antud õigusi.

§ 91. Maasekretär

Maasekretär:

- 1) juhib maavalitsuse kantselei tööd maavalitsuse kantselei põhimääruses ettenähtud korras;
- 2) esitab maavanemale ettepanekuid maavalitsuse kantselei struktuuri ja töökorralduse kohta;
- 3) korraldab maavanema korralduste andmist ja nende teatavakstegemist ja kontrollib nende eelnõude vastavust põhiseadusele ja teistele õigusaktidele;
- 4) korraldab maavanema tegevuse avalikustamist;
- 5) hoiab maavalitsuse riigivapi kujutisega pitsatit;
- 6) täidab muid talle seaduse või teiste õigusaktidega pandud ülesandeid.

§ 92. Maasekretäri teenistusse võtmine ja asendamine

(1) Maasekretäri nimetab ametisse ja vabastab ametist maavanem.

(2) Maasekretäriks võib olla üksnes juriidilise kõrgharidusega isik.

(3) Maasekretäri ajutise asendamise kord sätestatakse maavalitsuse kantselei põhimääruses. Ajutise asendaja määrab maavanem.

[RT I 2006, 14, 111 - jõust. 06.04.2006]

6¹. peatükk

SISEKONTROLL JA SISEAUDIT

§ 92¹. Sisekontrolli süsteem

(1) Sisekontrolli süsteem on valitsusasutuse ja valitsusasutuse hallatava riigiasutuse juhtimisel rakendatav seaduslikkusele ja otstarbekusele suunatud terviklik abinõude kompleks, mis võimaldab tagada:

- 1) õigusaktidest kinnipidamist;
- 2) vara kaitstuse raiskamisest, ebasihipärasest kasutamisest, ebakompetentsest juhtimisest ja muust sarnasest tingitud kahju eest;
- 3) asutuse tegevuse otstarbekuse asutuse ülesannete täitmisel;
- 4) asutuse tegevusest tõese, õigeaegse ja usaldusväärse informatsiooni kogumise, säilitamise ja avaldamise.

(2) Sisekontrolli süsteemi valitsusasutuses ja valitsusasutuse hallatavas riigiasutuses rakendab ja selle tulemuslikkuse eest vastutab asutuse juht.

§ 92². Siseaudit

(1) Siseaudit on tegevus, mille käigus hinnatakse ja analüüsitakse täidesaatva riigivõimu asutuses sisekontrolli süsteemi olemasolu, tema tõhusust ja vastavust õigusaktides kehtestatud nõuetele.

(2) Siseauditi korraldamise eest vastutab täidesaatva riigivõimu asutuse juht.

(3) Valitsusasutuste ja nende hallatavate riigiasutuste siseauditi üldeeskirja, milles sätestatakse ka aruandluse kord, [kehtestab Vabariigi Valitsus](#).

(4) Siseauditi läbiviimiseks nimetatakse siseauditi eest vastutav isik ja vajadusel moodustatakse vastav struktuuriüksus valitsusasutuse või valitsusasutuse hallatava riigiasutuse juhi vahetus alluvuses.

(5) Siseauditi läbiviija on siseaudiitor. [Siseaudiitori teenistusse võtmisel esitavad täiendavad nõuded kehtestab Vabariigi Valitsus](#).

§ 92³. Rahandusministeeriumi pädevus täidesaatva riigivõimu asutuste sisekontrolli ja siseauditi korraldamisel

(1) Rahandusministeerium:

1) analüüsib valitsusasutuste ja valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste sisekontrolli süsteemi rakendamise ja siseauditi korraldust;

2) teeb valitsusasutustele ja valitsusasutuste hallatavatele riigiasutustele ettepanekuid sisekontrolli süsteemi rakendamise ja siseauditi tõhustamiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülesannete täitmisel on rahandusministril õigus pöörduda ministri, abiministri, riigisekretäri või maavanema poole vastava ministeeriumi, Riigikantselei ja maavalitsuse ning nende valitsemisalasse või haldamisele kuuluvate täidesaatva riigivõimu asutuste kohta kirjalike selgituste saamiseks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülesannete täitmisel on rahandusministri poolt selleks volitatud isikutel kooskõlastatult vastavalt kas ministri, abiministri, riigisekretäri või maavanemaga õigus tutvuda valitsusasutustes ja valitsusasutuste hallatavates riigiasutustes dokumentidega ning saada teavet, mis on vajalik lõikes 1 nimetatud ülesannete täitmiseks.

[RT I 2003, 51, 349- jõust. 19.07.2003]

7. peatükk TEENISTUSLIK JÄRELEVALVE

§ 93. Teenistusliku järelevalve ülesanne ja korraldus

(1) Valitsusasutuste ja nende hallatavate riigiasutuste tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekuse tagamiseks korraldatakse teenistuslikku järelevalvet. Teenistusliku järelevalve korraldamine on Vabariigi Valitsuse ja valitsusasutuste kohustus.

(2) Teenistusliku järelevalve teostajal on õigus:

1) teha ettekirjutus akti või toimingu puuduste kõrvaldamiseks;

2) peatada toimingu sooritamise või akti kehtivus;

3) tunnistada akt kehtetuks.

(3) Teenistusliku järelevalve teostamisel annavad Vabariigi Valitsus ja valitsusasutused ning ametiisikud üksikakte. Ministri määruse kehtetuks tunnistamiseks annab Vabariigi Valitsus määrusi.

(4) Teenistuslikku järelevalvet teostatakse alluvuse korras vastavalt käesolevale seadusele ning selle alusel antud Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud teenistuslikku järelevalvet korraldavatele määrustele ja muudele õigusaktidele.

(5) Teenistusliku järelevalve teostaja võib täidesaatva riigivõimu asutustest välja nõuda õigusakte ja muid dokumente, võtta ametiisikutelt seletusi ja arvamusi. Täidesaatva riigivõimu asutused on kohustatud esitama nimetatud dokumendid ja seletused hiljemalt kolme tööpäeva jooksul, kui järelevalvetöötaja ei ole määranud pikemat tähtaega.

(6) Käesoleva seadusega sätestatud teenistusliku järelevalve kord ei laiene:

1) riikliku järelevalve toimingutele ning riikliku sunni kohaldamisel antud otsustele;

2) seaduses ettenähtud juhtudel täidesaatva riigivõimu asutuse ja ametiisiku akti või toimingu peale esitatud kaebuse või protesti kohtueelsele lahendamisele;

3) aktide ja toimingute seaduslikkuse kontrollimisele, kui nende aktide ja toimingute seaduslikkust kinnitab jõustunud kohtuotsus.

(6¹) Teenistusliku järelevalve teostaja võib põhjendatult jätta akti kehtetuks tunnistamata, kui:

1) selline kehtetuks tunnistamine rikuks teiste isikute õigusi või vabadusi;

- 2) akti peale on halduskohtusse esitatud kaebus või protest;
- 3) akti andmisest on möödunud üle kahe aasta.

(7) Käesoleva paragrahvi 6. lõikes nimetatud aktide või toimingute üle järelevalve ning kaebuste ja protestide lahendamise kord sätestatakse eraldi seadustega.

[RT I 2006, 14, 111- jõust. 06.04.2006]

§ 94. Vabariigi Valitsuse järelevalvepädevus

- (1) Vabariigi Valitsus valvab ministeeriumi ja Riigikantselei tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekuse üle.
- (2) Vabariigi Valitsus tunnistab kehtetuks ministri määrusi ja käskkirju ning riigisekretäri käskkirju, mis ei ole vastavuses põhiseaduse ja muude seaduste ning Vabariigi Valitsuse määruste ja korraldustega.
- (3) Vabariigi Valitsus tunnistab kehtetuks ministri määrusi ja käskkirju ning riigisekretäri käskkirju nende ebaotstarbekuse motiivil vastavalt käesoleva seaduse §-le 100.

(4) Vabariigi Valitsuse järelevalvepädevus laieneb ka käesolevas paragrahvis nimetatud ametiisikute toimingutele.

[RT I 2006, 14, 111- jõust. 06.04.2006]

§ 95. Ministri teenistusliku järelevalve pädevus

(1) Minister valvab ministeeriumi struktuuriüksuste, ministeeriumi valitsemisala valitsusasutuste ja nende ametiisikute, samuti muude ministeeriumi hallatavate riigiasutuste tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekuse üle .

(2) Minister tunnistab kehtetuks ministeeriumi kantsleri, osakonnajuhatajate, ametite ja inspeksioonide peadirektorite ja teiste ministeeriumi ametiisikute, samuti muude käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud riigiasutuste juhtide akte ja toiminguid, mis ei ole vastavuses põhiseaduse, muude seaduste, Vabariigi Valitsuse määruste ja korralduste ning ministri määruste ja korraldustega.

(3) Ministril on õigus tunnistada kehtetuks käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud ametiisikute ja hallatavate riigiasutuste juhtide akte ja toiminguid nende ebaotstarbekuse motiivil vastavalt käesoleva seaduse §-le 100.

(4) Teenistusliku järelevalve ministeeriumi ametiisikute toimingute üle võib minister panna ministeeriumi kantslerile.

§ 96. Ministeeriumi ameti ja inspeksiooni peadirektori teenistusliku järelevalve pädevus

(1) Ministeeriumi ameti ja inspeksiooni peadirektor teostavad teenistuslikku järelevalvet ameti ja inspeksiooni kohalike asutuste ja nende ametiisikute tegevuse üle ministri poolt määratud ulatuses ja korras.

(2) Ministeeriumi ameti ja inspeksiooni peadirektori järelevalvepädevus ameti ja inspeksiooni kohalike asutuste ja nende ametiisikute antud riikliku järelevalve aktide ja toimingute üle sätestatakse eraldi seadustega.

§ 97. Riigisekretäri järelevalvepädevus

Riigisekretär teostab teenistuslikku järelevalvet Riigikantselei ametiisikute ja Riigikantselei hallatavate asutuste ja nende juhtide aktide ning toimingute üle.

§ 98. Maavanema teenistusliku järelevalve pädevus

(1) Maavanem teostab teenistuslikku järelevalvet maavalitsuse ametiisikute ning maavalitsuse hallatavate riigiasutuste ja nende juhtide aktide ning toimingute üle.

(2) Maavanem tunnistab kehtetuks maavalitsuse ametiisikute ja maavalitsuse hallatavate riigiasutuste juhtide ebaseaduslikud aktid ning toimingud, välja arvatud aktid ja toimingud, mis on nimetatud isikute poolt antud riikliku järelevalve teostamisel, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti.

(3) Maavanem võib tunnistada kehtetuks käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud isikute akte ja toiminguid nende ebaotstarbekuse tõttu vastavalt käesoleva seaduse §-le 100.

§ 99. Akti ja toimingu peatamine teenistusliku järelevalve korras

(1) Ametiisiku akti täitmise või toimingu, välja arvatud riikliku järelevalve või riikliku sunni kohaldamisel antud akti täitmise või toimingu, võib peatada Vabariigi Valitsus või teenistuslikku järelevalvet teostav ametiisik vastavalt oma järelevalvepädevusele akti või toimingu õiguspärasuse ja otstarbekuse täiendavaks

kontrollimiseks või vajalike täiendavate andmete kogumiseks, sealhulgas akti andja või toimingu sooritaja selgituste saamiseks.

14.02.2012 09:48

Parandatud täheviiga sõnas „täitmise“. Alus: „Riigi Teataja seadus“ § 10 lõige 4.

(2) Akti täitmise või toimingu sooritamise peatamisel võib järelevalve teostaja teha täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse akti muutmiseks või toimingu puuduste kõrvaldamiseks või uue toimingu sooritamiseks. Ametiisiku akti täitmise või toimingu sooritamise võib teenistusliku järelevalve korras peatada kuni seitsmeks päevaks.

(3) Akti täitmise või toimingu sooritamise peatamisel teenistusliku järelevalve korras peatub seaduse või muu õigusaktiga vastava toimingu sooritamiseks kehtestatud tähtaja kulgemine.

(4) Juhul kui üksikakti täitmise või toimingu sooritamise alusetu peatamisega tekitati kahju teistele isikutele, hüvitab tekitatud kahju akti või toimingu peataja seaduses määratud korras ja ulatuses.

§ 100. Akti või toimingu kehtetuks tunnistamine ebaotstarbekuse tõttu

(1) Ametiisiku akti või toimingu võib tunnistada kehtetuks ebaotstarbekuse motiivil juhul, kui akt või toiming on ilmses mittevastavuses seadusest tuleneva ning Vabariigi Valitsuse või ministeeriumi poolt realiseeritava riikliku poliitikaga või põhjustab riigi vara ja eelarveliste vahendite ebaratsionaalset kasutamist või muul viisil kahjustab riiklikke huve.

(2) Ebaotstarbekuse motiivil ei saa tunnistada kehtetuks riigiteenistuse korraldamisel antud üksikakte ja toiminguid, samuti muid akte ja toiminguid, mille andmise tingimused tulenevad seadusest või muudest õigusaktidest.

(3) Akti või toimingu tunnistamine kehtetuks ebaotstarbekuse tõttu peab olema motiveeritud.

§ 101. Õiguslikud vaidlused

(1) Valitsusasutuste ja muude riigiasutuste omavahelised õiguslikud vaidlused lahendatakse alluvuskorras, kui seadusega ei ole mõnda liiki vaidluse jaoks kehtestatud teistsugust korda.

(2) Ministeeriumi struktuuriüksuste vahelised, samuti ministeeriumi hallatavate riigiasutuste õiguslikud vaidlused lahendab minister.

(3) Erinevatesse valitsemisaladesse kuuluvate riigiasutuste õiguslikud vaidlused lahendavad asjaomased ministrid. Kokkuleppe mittersaavutamisel lahendab vaidluse Vabariigi Valitsus.

(4) Õiguslike vaidluste lahendamise täpsema korra määrab Vabariigi Valitsus.

8. peatük **RAKENDUSSÄTTED**

§ 102. Pitsatite ja dokumendiplankide kasutamine

Ametiasutus, mille nimetus ei vasta käesolevas seaduses tähendatule, võib ühe aasta jooksul, arvestades seaduse jõustumise päevast, kasutada pitsateid ja dokumendiplanke, millel on enne käesoleva seaduse jõustumist kasutatud nimetus.

§ 103. Teenistuslähete kulude hüvitamine

Kuni käesoleva seaduse § 31 2. lõikes tähendatud seaduse jõustumiseni hüvitatakse Vabariigi Valitsuse liikmete teenistuslähete kulud seni kehtivas korras.

§ 104. Ministeeriumide põhimääruste kooskõlla viimine käesoleva seadusega

(1) Ministeeriumide põhimäärused viiakse kooskõlla käesoleva seadusega ühe aasta jooksul, arvates seaduse jõustumisest.

(2) Teiste valitsusasutuste põhimäärused viiakse kooskõlla käesoleva seadusega ja 1. lõikes nimetatud põhimäärustega ühe aasta jooksul, arvates seaduse jõustumisest.

§ 105. Ametite ja inspeksioonide ümberkorraldamine

(1) Ametite ja inspeksioonide ümberkorraldamine, mis tuleneb käesolevast seadusest, toimub ühe aasta jooksul Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud korras.

(2) Kuni ümberkorraldamiseni täidavad ametid ja inspeksioonid oma seniseid ülesandeid, kui teistest seadustest ei tulene teisiti.

§ 105¹. Energiaturu Inspeksiooni, Konkurentsiameti, Raudteeinspeksiooni, Sideameti ja Tehnilise Järelevalve Inspeksiooni ühendamise korraldamine

(1) Energiaturu Inspeksioon, Konkurentsiamet, Raudteeinspeksioon, Sideamet ja Tehnilise Järelevalve Inspeksioon korraldatakse ümber ning ühendatakse Tehnilise Järelevalve Ametiks ja Konkurentsiametiks alates 2008. aasta 1. jaanuarist. Ametite ja inspeksioonide ühendamisega seotud toimingud teeb majandus- ja kommunikatsiooniminister.

(2) Energiaturu Inspeksiooni, Konkurentsiameti, Raudteeinspeksiooni, Sideameti ja Tehnilise Järelevalve Inspeksiooni teenistujate teenistuse jätkamisel Tehnilise Järelevalve Ameti ja Konkurentsiameti koosseisus ettenähtud ameti- või abiteenistuskohal või nende teenistus- või töösuhte lõpetamisel kohaldatakse vastavalt kas avaliku teenistuse seaduse § 115 lõikes 2 või Eesti Vabariigi töölepingu seaduse §-s 6 sätestatud.

(3) Energiaturu Inspeksiooni, Konkurentsiameti, Raudteeinspeksiooni, Sideameti ja Tehnilise Järelevalve Inspeksiooni teenistujad, kelle teenistusülesanded ja ametinimetused ametite ja inspeksioonide ühendamise tõttu ei muutu või kelle ametinimetuse muutmisega ei muutu tööülesanded, jätkavad teenistust alates 2008. aasta 1. jaanuarist Tehnilise Järelevalve Ameti või Konkurentsiameti koosseisus ning nende suhtes ei kohaldata avaliku teenistuse seaduse § 29 lõikes 1 sätestatud avaliku konkursi korraldamise kohustust.

(4) Majandus- ja kommunikatsiooniministril ning Energiaturu Inspeksiooni, Konkurentsiameti, Raudteeinspeksiooni, Sideameti ja Tehnilise Järelevalve Inspeksiooni peadirektoritel on enne 2008. aasta 1. jaanuari õigus anda käskkirju teenistujate vabastamiseks koondamise tõttu ja teha riigisekretärile ettepanekuid ametikohtadele avaliku konkursi korraldamiseks, lähtudes Tehnilise Järelevalve Ameti ja Konkurentsiameti struktuurist ja koosseisust. Avaliku teenistuse seaduse § 116 lõike 3 kohase ettepaneku teenistujale asuda teisele ametikohale teeb majandus- ja kommunikatsiooniminister või tema volitusel Energiaturu Inspeksiooni, Konkurentsiameti, Raudteeinspeksiooni, Sideameti või Tehnilise Järelevalve Inspeksiooni peadirektor.

(5) Kõikides õigussuhetes, milles Eesti Vabariiki esindavad Energiaturu Inspeksioon, Konkurentsiamet, Raudteeinspeksioon, Sideamet ja Tehnilise Järelevalve Inspeksioon, loetakse alates 2008. aasta 1. jaanuarist Eesti Vabariigi esindajateks vastavalt oma pädevusele Tehnilise Järelevalve Amet või Konkurentsiamet.

(6) Energiaturu Inspeksiooni, Konkurentsiameti, Raudteeinspeksiooni, Sideameti ja Tehnilise Järelevalve Inspeksiooni õigusaktides sätestatud õigused ja kohustused lähevad alates 2008. a 1. jaanuarist üle Tehnilise Järelevalve Ametile ja Konkurentsiametile vastavalt nende pädevusele.

(7) 2008. a 1. jaanuarist loetakse kehtivates õigusaktides kuni vastava muudatuse sisseviimiseni sõnad «Energiaturu Inspeksioon» asendatuks sõnaga «Konkurentsiamet» vastavas käändes ning sõnad «Tehnilise Järelevalve Inspeksioon» asendatuks sõnadega «Tehnilise Järelevalve Amet» vastavas käändes. Vastavalt seadustes sätestatud uute asutuste pädevusele loetakse 2008. a 1. jaanuarist kehtivates õigusaktides kuni vastava muudatuse sisseviimiseni sõnad «Raudteeinspeksioon» ja «Sideamet» asendatuks sõnadega «Tehnilise Järelevalve Amet» või «Konkurentsiamet» vastavas käändes.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 15.12.2007]

§ 106. Kohalike rahvasaadikute nõukogude ja nende täitevorganite aktide tühistamine ja muutmine

(1) Kohalike rahvasaadikute nõukogude ja nende täitevorganite akte võib tühistada ning muuta maavanem oma korraldusega. Niisuguses korras kuuluvad tühistamisele ka linnade ning valdade volikogude ja valitsuste aktid, mis on vastu võetud vastavale linnale või vallale omavalitsusliku staatuse andmise, samuti maakonna volikogude ja valitsuste aktid, mis on vastu võetud enne maakonna valitsemiskorralduse seaduse rakendamist.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes tähendatud organite õigustloovad aktid võib maavanem tühistada nende mittevastavuse tõttu kehtivatele seadustele ja muudele õigusaktidele, samuti siis, kui nende kehtetus tunnistamine on seotud akti vajaduse äralangemisega.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes tähendatud üksikakte võib maavanem tühistada nende mittevastavusel akti andmise aja seadusele või muule õigusaktile kohtu otsuse alusel.

§ 107. Maasekretäri ametikohal töötamise eritingimus

Seaduse jõustumisel maasekretärina töötaval isikul on õigus jätkata oma ametikohal, kui ta on asunud õppima kõrgemat juriidilist haridust andvas õppeasutuses. See õigus lõpeb, kui ta katkestab õpingud kõrgemat juriidilist haridust omandamata.

§ 108. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 109. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 1996. aasta 1. jaanuaril.